

TEMA BROJA

JEDINSTVENA SVEUČILIŠNA STUDENTSKA ANKETA

SVEUČILIŠTE OSIGURALO KVALITETU NASTAVE U IZAZOVNOM VREMENU

str. 8-10

45. OBLJETNICA OSNIVANJA PRAVNOG FAKULTETA OSIJEK

str. 3

Razgovor Prof. dr. sc. MILICA LUKIĆ
v. d. prodekanice za razvoj i poslovanje Filozofskoga fakulteta u Osijeku

Staroslavenske jezike i pismo mladi uče putem novih tehnologija

str. 7

PROJEKTI MZO-a U OKVIRU PROGRAMA:
„Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“
i „Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.“

Građevinski i arhitektonski
fakultet Osijek

str. 4

Fakultet elektrotehnike, računarstva
i informacijskih tehnologija Osijek

str. 5

3. sjednica Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj 2020./2021. godini održana 16. prosinca 2020. godine

POTVRDA IZBORA NOVOG ČLANA SENATA IZ PREDSTAVNIKA OSTALIH ZAPOSLENIKA IZ REDA OSOBA IZABRANIH U NASTAVNA, SURADNIČKA I STRUČNA ZVANJA TE ADMINISTRATIVNO-STRUČNOG, TEHNIČKOG I POMOĆNOG OSOBLJA

Na temelju odluke Senata o provedbi postupka izbora novog člana Senata, predstavnika ostalih zaposlenika iz reda osoba izabranih u nastavna, suradnička i stručna zvanja te administrativno-stručnog, tehničkog i pomoćnog osoblja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku **od 28. listopada 2020. godine provedeni su izbori 8. prosinca 2020.**

Izborno povjerenstvo za provedbu postupka izbora novog člana Senata, predstavnika ostalih zaposlenika iz reda osoba izabranih u nastavna, suradnička i stručna zvanja te administrativno-stručnog, tehničkog i pomoćnog osoblja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (u daljnjem tekstu: Izborno povjerenstvo) u sastavu: prof. dr. sc. Drago Šubarić, prorektor za strategiju razvoja i financije, predsjednik i članovi: prof. dr. sc. Boris Crnković, dekan Ekonomskog fakulteta u Osijeku, prof. dr. sc. Drago Žagar, dekan Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek, prof. dr. sc. Aleksandar Včev, dekan Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek i izv. prof. dr. sc. Ljiljana Krstin, pročelnica Odjela za biologiju, dostavilo je Senatu Izvješće o provedbi postupka izbora novog člana Senata, predstavnika ostalih zaposlenika iz reda osoba izabranih u nastavna, suradnička i stručna zvanja te administrativno-stručnog, tehničkog i pomoćnog osoblja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Iz Izvješća je vidljivo da biračko tijelo čine ukupno **1033 birača**. Na temelju pravovaljanih kandidatura Izborno je povjerenstvo 26. studenog 2020. godine utvrdilo **jedinstvenu listu kandidata s dvanaest (12) kandidata**.

Izbori su provedeni na 19 biračkih mjesta 8. prosinca 2020. godine, a Izborno je povjerenstvo utvrdilo da je od ukupno **1033 birača glasovanju pristupilo 748 što je 72,41 %** birača, stoga je Izborno povjerenstvo izbor proglasilo pravovaljanim.

Pregled kandidata prema broju glasova

Redni broj	Kandidat	znanstveno-nastavna sastavnica	Broj glasova
1.	Mišo Debeljak, univ. bacc. oec	Medicinski fakultet Osijek	30
2.	Lidija Drmić, dipl. teol.	Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu	22
3.	Mario Dunić	Odjel za biologiju	29
4.	Sergej Filipović, asistent	Filozofski fakultet Osijek	36
5.	Milenko Korica, mag. educ. chem	Odjel za kemiju	16
6.	Davor Lešić, mag. physioth.	Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek	111
7.	Bruno Lončar, mag. iur.	Odjel za fiziku	16
8.	Dražen Marček, inf.	Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek	18
9.	Anela Miličić, univ. spec.oec.	Pravni fakultet Osijek	36
10.	Edita Pinterić, dipl. iur.	Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek	40
11.	Boris Ravnjak, mag. ing. agr.	Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek	265
12.	Dr. sc. Dragan Vulin	Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek	124

U skladu sa Statutom Sveučilišta, s jedinstvene liste kandidata za člana Senata izabran je kandidat koji dobije najveći broj glasova od ukupnog broja osoba izabranih u nastavna, suradnička i stručna zvanja te administrativno-stručnog, tehničkog i pomoćnog osoblja znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica i rektorata Sveučilišta. Slijedom navedenog Senat je na temelju rezultata izbora potvrdio izbor **Borisa Ravnjaka, mag. ing. agr., asistenta Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek, za novog člana Senata iz reda ostalih zaposlenika**.

Izbor jednog člana Sveučilišnog savjeta iz reda sveučilišnih nastavnika u znanstveno-nastavnom ili umjetničko-nastavnom zvanju

Na temelju odluke Senata od 28. listopada 2020. o provedbi postupka kandidiranja i prikupljanja prijedloga kandidata za izbor jednog (1) člana Sveučilišnog savjeta iz reda sveučilišnih nastavnika u znanstveno-nastavnom ili umjetničko-nastavnom zvanju, Izborno povjerenstvo u sastavu: prof. dr. sc. Sonja Vila, prorektorica za znanost, tehnologije, projekte i među-

narodnu suradnju, predsjednica i članovi: prof. dr. sc. Jurislav Babić, redoviti profesor i dekan Prehrambeno-tehnološkog fakulteta te izv. prof. dr. sc. Tunjica Petrašević, izvanredni profesor i dekan Pravnog fakulteta, provelo je postupak prikupljanja prijedloga kandidata i utvrdilo listu prijedloga kandidata za izbor jednog (1) člana Sveučilišnog savjeta, kako slijedi:

- 1. Prof. dr. sc. Igor Derđ, redoviti profesor Odjela za kemiju**
- 2. Prof. dr. sc. Boris Ljubanović, redoviti profesor Pravnog fakulteta**
- 3. Prof. dr. sc. Željko Požega, redoviti profesor Ekonomskog fakulteta**

Senat je 16. prosinca 2020. godine prihvatio Izvješće Izbornog povjerenstva s listom prijedloga kandidata i proveo postupak izbora jednog člana Sveučilišnog savjeta tajnim glasovanjem.

Kandidati za izbor jednog člana Sveučilišnog savjeta dobili su sljedeći broj glasova: prof. dr. sc. Igor Derđ (2 glasa); prof. dr. sc. Boris Ljubanović (5 glasova) i prof. dr. sc. Željko Požega (17 glasova). Slijedom navedenog, kandidat s najvećim brojem glasova prof. dr. sc. Željko Požega izabran je za novog člana Sveučilišnog savjeta.

Sveučilišno izdavaštvo

Na prijedlog Odbora za izdavačku djelatnost Senat je donio odluke o davanju suglasnosti za tiskanje i izdavanje sveučilišnih udžbenika kako slijedi:

• „**Organsko (ekološko) svinjogojstvo**“, sveučilišni udžbenik autora prof. dr. sc. Đure Senčića i doc. dr. sc. Danijele Samac, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek.

• „**Interna medicina - udžbenik za studente medicine**“, sveučilišni udžbenik urednika Damira Mihića, dr. med., prof. dr. sc. Jure Mirata, prof. dr. sc. Aleksandra Včeva, izv. prof. dr. sc. Roberta Steinera, prof. dr. sc. Silvija Mihaljevića, doc. dr. sc. Lane Maričić, izv. prof. dr. sc. Roberta Smolića i Domagoja Loinjaka, dr. med. - Medicinski fakultet Osijek.

Izvješće o realizaciji Plana upravljanja ljudskim resursima Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u 2020. godini

Na temelju Plana upravljanja ljudskim resursima (dinamika umirovljenja, zapošljavanja i napredovanja zaposlenika) Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna u 2018. godini, koji je donio Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 18. prosinca 2019. godine, a na temelju mjesečnih izvješća znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica te sastavnica Sveučilišta o realizaciji napredovanja i zamjenskih radnih mjesta u 2020. godini, Senat je prihvatio Izvješće o realizaciji Plana upravljanja ljudskim resursima Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u okviru raspoloživih sredstava u Državnom proračunu u 2020. godini koje obuhvaća 124 napredovanja nastavnika i suradnika i 65,49 zamjenskih zapošljavanja, od toga 38,40 nastavnika i suradnika, 4 zamjenska zapošljavanja laboratorijsko-tehničkog osoblja i 23 stručno-administrativnog osoblja. Realizirano je 26 stjecanja doktorata znanosti te 5 koeficijenata za predsjednike katedri te promjena radnih mjesta ili napredovanje administracije za 23 zaposlenika.

U 2020. godini proveden je prijelaz 30 zaposlenika s jedne sastavnice/ustrojbene jedinice na drugu i to 18 nastavnika i suradnika i 12 nenastavnog osoblja.

Plan upravljanja ljudskim resursima Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u 2021. godini

Senat je donio Plan upravljanja ljudskim resursima Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za 2021. godinu koji obuhvaća 198 napredovanja nastavnika i suradnika i 34 zamjenska zapošljavanja te 63 stjecanja doktorata znanosti.

Izvješće o provedbi Erasmus+ programa međunarodne mobilnosti u akademskoj 2019./2020. godini

Senat je donio Izvješće o provedbi Erasmus+ programa međunarodne mobilnosti u akademskoj godini 2019./2020. godini na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Sveučilište u Osijeku ima 548 Erasmus+ potpisanih ugovora s partnerskim ustanovama u tridesetak zemalja te više od 700 kolegija na engleskom jeziku koji su namijenjeni dolaznim Erasmus studentima. U Erasmus+ odlaznoj mobilnosti u svrhu studijskog boravka sudjelovalo je 70 studenata s dvanaest sastavnica Sveučilišta u Osijeku, a najveći broj odlaznih mobilnosti u akademskoj godini 2019./2020. ostvarili su studenti Filozofskog fakulteta, Akademije za umjetnost i kulturu i Ekonomskog fakulteta (67,14 %). U akademskoj godini 2019./2020. na stručnoj praksi bilo je 56 studenata s dvanaest sastavnica. Dolazna mobilnost studenata organizirana je devetu godinu i strani studenti studirali su na jedanaest sastavnica našeg Sveučilišta. Kao i u prethodnom razdoblju, gotovo polovica stranih studenata studirala je na Ekonomskom, Filozofskom i Medicinskom fakultetu (52,22 %). U dolaznoj mobilnosti za stručnu su se praksu odlučila ukupno 22 strana studenta na šest sastavnica Sveučilišta. U prošloj akademskoj godini na našem je Sveučilištu studiralo ili obavljalo praksu ukupno 112 studenata iz dvadeset dviju država. Program dolazne mobilnosti za nastavno i nenastavno osoblje realizira se na Sveučilištu od akademske 2011./2012. U akademskoj godini 2019./2020. nastavu su održala 22 profesora na se-

dam sastavnica Sveučilišta, dok je u svrhu stručnog usavršavanja u navedenom razdoblju realizirana dolazna mobilnost 13 osoba na osam sastavnica.

Prijedlog kandidata za dodjelu državnih nagrada za znanost za 2020. godinu

U skladu s Natječajem za podnošenje poticaja za podjelu državnih nagrada za znanost za 2020. godinu u otvorenom roku pristigle su prijave s potrebnom dokumentacijom predloženika za poticaj za pokretanje postupka za podjelu državnih nagrada za znanost za 2020. godinu znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica. Stoga je Senat donio Odluku o poticaju za pokretanje postupka za podjelu državnih nagrada za znanost za 2020. godinu znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u kategorijama kako slijedi:

AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU

Kategorija 1. Nagrada za životno djelo

Predloženi: prof. dr. sc. Zlatko Kramarić, redoviti profesor u trajnom zvanju Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku

FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI

Kategorija 2. Godišnja nagrada za znanost (značajno znanstveno postignuće), znanstveno područje biotehničkih znanosti

Predloženi: prof. dr. sc. Goran Kušec, redoviti profesor u trajnom zvanju Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek

Kategorija 2. Godišnja nagrada za znanost (značajno znanstveno postignuće), znanstveno područje prirodnih znanosti

Predloženi: izv. prof. dr. sc. Vesna Rastija, izvanredna profesorica Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek

Kategorija 2. Godišnja nagrada za popularizaciju i promidžbu znanosti, znanstveno područje biotehničkih znanosti

Predloženi: prof. dr. sc. Pero Mijić, redoviti profesor u trajnom zvanju Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek i prof. dr. sc. Ante Ivanković, redoviti profesor u trajnom zvanju Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet

Kategorija 4. Godišnja nagrada znanstvenim novacima/mladim znanstvenicima, znanstveno područje biotehničkih znanosti

Predloženi: dr. sc. Kristina Gvozdanović, poslijedoktorandica Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek

ODJEL ZA KEMIJU

Kategorija 2. Godišnja nagrada za znanost (značajno znanstveno postignuće), znanstveno područje prirodnih znanosti, znanstveno polje kemija

Predloženi: prof. dr. sc. Igor Derđ, znanstveni savjetnik i redoviti profesor Odjela za kemiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Kategorija 4. Godišnja nagrada znanstvenim novacima/mladim znanstvenicima, znanstveno područje prirodnih znanosti, znanstveno polje kemija

Predloženi: Jelena Bijelić, mag. educ. chem., asistentica Odjela za kemiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na projektu Hrvatske zaklade za znanost

Davanje suglasnosti prof. dr. sc. Jurislavu Babiću, dekanu Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek, za potpisivanje ugovora s Hrvatskom zakladom za znanost

Na temelju prethodnog pozitivnog Mišljenja Odbora za financijsko poslovanje i proračun od 7. prosinca 2020. godine, Senat je donio Odluke kako slijedi:

• Daje se suglasnost prof. dr. sc. Jurislavu Babiću, dekanu Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek, za potpisivanje Ugovora s Hrvatskom zakladom za znanost za provedbu istraživačkog projekta „Imobilizacija lipa za na funkcionalizirane nosače na bazi odabranih otpada iz poljoprivredno-prehrambene industrije“ u vrijednosti 994.120,45 kuna.

• Daje se suglasnost prof. dr. sc. Jurislavu Babiću, dekanu Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek za potpisivanje Ugovora s Hrvatskom zakladom za znanost za provedbu uspostavnog istraživačkog projekta „Mogućnost iskorištavanja tradicionalnih sorti jabuka za proizvodnju jabuka i soka od jabuka sa smanjenim udjelom patulina“ u vrijednosti 1.941.235,00 kuna.

Davanje suglasnosti prof. dr. sc. Dragi Žagaru, dekanu Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek, za potpisivanje ugovora s Ministarstvom znanosti i obrazovanja

Na temelju prethodnog pozitivnog Mišljenja Odbora za financijsko poslovanje i proračun od 11. prosinca 2020. godine, Senat je donio Odluke kako slijedi:

• Daje se suglasnost prof. dr. sc. Dragi Žagaru, dekanu Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek, za potpisivanje Ugovora s Ministarstvom znanosti i obrazovanja za projekt „Razvoj ekspertnog sustava za upravljanje proizvodnjom i preradom prehrambenih proizvoda“. Ukupna vrijednost projekta iznosi 8.767.001,53 kuna, a proračun Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek koji je u ulozi nositelja projekta iznosi 4.061.563,39 kuna.

• Daje se suglasnost prof. dr. sc. Dragi Žagaru, dekanu Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek, za potpisivanje Ugovora s Ministarstvom znanosti i obrazovanja za projekt „RCK ELPROS“. Ukupna vrijednost projekta iznosi 43.102.561,87 kuna, a proračun Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek u ulozi partnera u projektu iznosi 784.070,63 kuna.

PROF. DR. SC. JURISLAV BABIĆ - dobitnik Državne nagrade za znanost za 2019. godinu

Ivana LAUŠ

Prof. dr. sc. Jurislav Babić zaposlenik je Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Osijeku (PTFOS) gdje se aktivno bavi znanstveno-istraživačkim radom te izvođenjem nastave na većem broju kolegija. Osim toga, kao gostujući nastavnik izvodi nastavu na stručnom studiju Prehrambene tehnologije na Veleučilištu u Požegi. Prof. dr. sc. Jurislav Babić ima zapaženu znanstvenu i stručnu aktivnost koja se ogleda u realizaciji znanstvenih i stručnih projekata, objavi znanstvenih radova u međunarodno priznatim časopisima, uredništvu sveučilišnog udžbenika i monografije te poglavljima u znanstvenim i stručnim knjigama, organiziranju znanstvenih i stručnih skupova te sudjelovanju u radu različitih odbora i povjerenstava na razini sveučilišta kao i na državnoj razini. Znanstveno-istraživački rad prof. dr. sc. Babića obuhvaća sljedeća područja: modifikaciju i primjenu škroba i derivata škroba, potencijal primjene nusproizvoda poljoprivredno-prehrambene industrije u različitim prehrambenim proizvodima i aditivima; istraživanje procesa ekstruzije; razvoj

novih prehrambenih proizvoda i aditiva te unaprijeđenje kvalitete i stabilnosti prehrambenih proizvoda. Rezultati znanstveno-istraživačkog rada prof. dr. sc. Jurislava Babića prikazani su u 111 znanstvenih i stručnih radova, od čega 43 rada iz skupine A1 iz područja biotehničkih znanosti. Suautor je sveučilišnog udžbenika Higijena i sanitacija, znanstvene monografije Neke mogućnosti iskorištenja nusproizvoda prehrambene industrije - knjiga 2 te Knjige sažetaka s 12. međunarodnog znanstveno-stručnog skupa Hranom do zdravlja 2019. S predavanjima i priopćenjima na posterima sudjelovao je u radu više od 70 međunarodnih i nacionalnih znanstvenih i stručnih skupova s više od 130 priopćenja. Prof. dr. sc. Jurislav Babić aktivno je sudjelovao u realizaciji četiriju znanstvenih projekata (jednomu je bio voditelj), a trenutačno je član projektnog tima Znanstvenog centra izvršnosti za bioprospecting mora BioProCro. Sudjelovao je u realizaciji pet međunarodnih projekata (jednomu je bio voditelj) te osam stručnih projekata (tri-

ma je bio voditelj), a trenutačno aktivno sudjeluje u realizaciji stručnih projekata Uspostava Tehnološko inovacijskog centra Virovitica i Razvoj i uspostava interdisciplinarnog diplomskog studija „Biotehnologija“ na engleskom jeziku. Glavni je urednik znanstveno-stručnog časopisa Croatian Journal of Food Science and Technology čiji je izdavač PTFOS. Član je uredničkih odbora sljedećih časopisa: Journal of cereals and oilseed, Journal of Global Agriculture and Ecology, Asian Journal of Agricultural Extension, Economics & Sociology; Food in Health and Disease te Journal of advances in food science and technology. Dekan je PTFOS-a od 2017. godine, a od 2010. do 2017. bio je prodekan za znanost PTFOS-a. Također, pokazao se i kao uspješan mentor i sumentor: dvije obranjene doktorske disertacije (trenutačno je mentor jedne disertacije u izradi), dva magistarska specijalistička rada, 23 diplomskih te 25 završnih radova. Zbog ostvarenih rezultata znanstvenog rada, prof. dr. sc. Babić dobio je godišnju nagradu Hrvatske akademije tehničkih znanosti za mlade znanstvenike Vera Johanides za 2007. godinu te nagradu Rikard Podhorsky za 2016. godinu. U svojem dosadašnjem radu uspostavio je brojne suradnje s institucijama i istraživačima u Hrvatskoj i inozemstvu. Usavršavao se u inozemstvu na Agricultural University of Wrocław, Poljska, University of Rennes, Francuska University of Maryland, University of Minnesota, U.S. Department of Agriculture, SAD.

PROF. DR. SC. DARKO KIŠ - dobitnik Državne nagrade za popularizaciju i promidžbu znanosti 2019. godine

Maja NOVOSELEC

Prof. dr. sc. Darko Kiš, redoviti profesor u trajnom zvanju Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, dobitnik je Državne nagrade za popularizaciju i promidžbu znanosti za 2019. godinu.

Iskustvom i stečenim organizacijskim vještinama prof. dr. sc. Darko Kiš potvrdio se uspješnim vođenjem i sudjelovanjem na mnogim međunarodnim i domaćim projektima. Kao rezultat rada na projektima objavljeni su radovi u znanstvenim časopisima kategorije a1. Kao član i predsjednik organizacijskih odbora te moderator sekcija aktivno je sudjelovao u organizaciji više domaćih i međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova. Vrijedno je istaknuti i njegovu angažiranost u radu brojnih znanstvenih i stručnih časopisa u zemlji i inozemstvu. Popularizirajući struku, istaknuo se u radu brojnih odbora pri Ministarstvu poljoprivrede, Ministarstvu znanosti, Hrvatskoj poljoprivrednoj agenciji, Hrvatskoj agenciji za hranu kao i drugim strukovnim udrugama.

Nova znanja stečena tijekom znanstveno-istraživačkog rada neprekidno prenosi u nastavu, ali i u praktičnu proizvodnju pri čemu je objavio radove te održao pozvana predavanja na domaćim i međunarodnim skupovima. U populariziranju struke prof. dr. sc. Darko Kiš istaknuo se i brojnim nastupima u medijima. Njegov dugogodišnji rad u nastavi praćen je sustavnim osuvremenjivanjem i uvođenjem novih metoda i sadržaja što je rezultiralo objavljivanjem, uglavnom u suautorstvu, ukupno sedam udžbenika.

Kao kruna njegovih dosadašnjih istraživanja, iskustva i znanja tijekom 2019. godine objelodanjena su dva (2) sveučilišna udžbenika, jedan priručnik i tri a1 rada za koje je i predložen za Godišnju nagradu za popularizaciju i promidžbu znanosti. Posebnost znanstveno-

stručnih publikacija „Gospodarenje otpadom III“, „Neke mogućnosti iskorištenja nusproizvoda prehrambene industrije - Knjiga 2.“ i „Iskorištenost poslijehetvenih ostataka za proizvodnju zelene energije“ ogleda se u opsegu, ali i sadržaju. U njima je objedinjeno prezentirano cjelovito znanje o najnovijim tehnološkim rješenjima obrade otpada iz prehrambene tehnologije i poljoprivrede što predstavlja važan doprinos znanstveno-stručnoj literaturi pisanoj na hrvatskom jeziku.

Cilj je njegova znanstvenog i stručnog djelovanja skretanje pozornosti javnosti na potrebu racionalnoga gospodarenja otpadom u svrhu gospodarske koristi, očuvanja okoliša te potrebu stalne i trajne zaštite tla, vode i zraka za naraštaje koji će se tim resursima koristiti poslije nas.

45. obljetnica osnivanja Pravnoga fakulteta Osijek

Dunja DUIĆ, Matko GUŠTIN, Veronika SUDAR

Pravni fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku osnovan je 1975. godine, točnije 22. prosinca 1975. godine upisan je u sudski upisnik tadašnjeg Okružnog privrednog suda rješenjem o upisu broj 571. Još prije toga - 1961. godine, ali samo za jedan naraštaj, u Osijeku je s radom započeo dislocirani Pravni studij čiji je izvoditelj bio Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Isto tako, preteča današnjeg Pravnog fakulteta bio je i Pravni studij ustrojen pri Ekonomskom fakultetu Osijek. Za početak suvremenog obrazovanja pravnika na području Slavonije i Baranje najzaslužniji je prof. dr. sc. Dragutin Rilke, prvi dekan Pravnog fakulteta Osijek. Sve do danas, Pravni fakultet Osijek nositelj je brojnih inicijativa te jedan od važnijih fakulteta pri osječkom Sveučilištu. Epidemioška je situacija odgodila, ali ne i spriječila svečanu proslavu 45. obljetnice Pravnoga fakulteta Osijek. Prednostima virtualnih servisa i medija uspjeli smo obilježiti tu važnu obljetnicu organizacijom nekoliko događaja - virtualne izložbe, Alumni Classrooma, nagradnog natječaja za studente našeg Fakulteta i srednjoškolarce te mrežnu svečanu sjednicu Fakultetskog vijeća.

Virtualna izložba Pravnog fakulteta Osijek, na kojoj se nalazi oko 150 fotografija, predstavlja njegovu dugu povijest, točnije njegovu prošlost, sadašnjost i budućnost - bivše dekane, profesore, studen-

te, konferencije, promocije studenata te brojne druge događaje čime se potvrđuje važnost Pravnog fakulteta Osijek kao sastavnice osječkom sveučilištu, ali i njegova sada već duga povijest djelovanja te položaj koji zauzima u društvu. Jačanje pripadnosti alma mater Pravni fakultet Osijek nastoji osnažiti radom Alumni kluba, stoga je u povodu obilježavanja 45. obljetnice osnivanja Pravnoga fakulteta Osijek od 21. do 23. prosinca 2020. godine održan program mrežnih predavanja pod nazivom „45 minuta za 45 godina - Alumni Classroom“ na kojem smo ugostili naše istaknute bivše studente. Predavači su tako bili Davor Mitrović, sudac Županijskoga suda u Osijeku, i Davor Petričević, županijski državni odvjetnik u Osijeku, Mario Burek, savjetnik pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Natalija Havelka, izvršna direktorica Centra za mir, nenasilje i ljudska prava, Nada Roso, voditeljica izvanparničnog odjela Trgovačkoga suda u Osijeku, Elizabeta Kovač, odvjetnička vježbenica u Odvjetničkom društvu Smolek & Škrinjar Zagreb, Marko Andrić, odvjetnik iz Zagreba, Damir Juzbašić, pomoćnik ministra gospodarstva i održivog razvoja, Sanja Popović, javnobilježnička prijednica, Dario Madaroš, sudac, v. d. predsjednika Upravnoga suda u Osijeku, Josipa Vorgić, viša stručna savjetnica u Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, te Sladana Panić, odvjetnica iz Osijeka. Studenti su tako imali priliku poslušati kako pravo izgleda u praksi, kako izgleda pravna praksa u odnosu na teoriju te o važnosti pravničkog obra-

zovanja i perspektivama njegova razvoja u budućnosti. Studenti su središnja točka djelovanja Pravnoga fakulteta Osijek zbog čega se stalan naglasak stavlja na njihovu involviranost u brojna fakultetska događanja. Međutim, da bi se studenti te svi oni potencijalni studenti uključili u obilježavanje 45. obljetnice osnivanja Pravnoga fakulteta Osijek, organiziran je nagradni natječaj pod nazivom „Europa u idućih 45 godina“, u kojeg smo, kako je navedeno, uz studente našeg Fakulteta, uključili i učenike srednjih škola. Svrha je toga nagradnog natječaja bila povezati 45. obljetnicu osnivanja Pravnog fakulteta Osijek te 70. obljetnicu potpisivanja Schumanove deklaracije te tako povezati minule događaje u tom raz-

alnoj obilježavanja 45. obljetnice osnivanja Pravnoga fakulteta Osijek bila je mrežna svečana sjednica Fakultetskog vijeća s nekoliko točaka dnevnog reda. Dekan Pravnog fakulteta Osijek izv. prof. dr. sc. Tunjica Petrašević predstavio je postignute rezultate u minuljoj godini pri čemu je posebno izdvojeno osnivanje diplomskoga studija Socijalnog rada te donošenje strategije Fakulteta za iduće petogodišnje razdoblje. Uz postignute rezultate, istaknuti su i planovi za budućnost, posebno jačanje odnosa na relaciji student - profesor te jačanje veze bivših studenata s Fakultetom kroz Alumni klub čime se jasno potvrđuje mislija studenta u središtu fakultetskih procesa. Uz nagrađene studente, na svečanoj sjednici istaknuti su i nagrađeni nastavnici te administrativno i tehničko osoblje pa su tako u kategoriji za izvršnost u nastavi i odnosu prema studentima nagrađeni prof. dr. sc. Mira Lulić te prof. dr. sc. Mario Vinković, dok je za izvršnost u znanstveno-istraživačkom radu te izvršnost u prijavi i realizaciji međunarodnih, EU projekata i nacionalnih projekata koje financira Hrvatska zaklada za znanost nagrađena prof. dr. sc. Mirela Župan. Od administrativnog i tehničkog osoblja za istaknute rezultate u radu nagrađeni su Andreja Juričević Petričević, stručna savjetnica u Uredu za projekte i međunarodnu suradnju, Zdravko Rašić, voditelj Ureda za informatiku i računalnu mrežu te Ana Radeka, voditeljica Referade stručnog upravnog studija. Na svečanoj sjednici nagrađeni su i studenti. Za najbolji znanstveno-istraživački i stručni

studentski rad nagrađena je Josipa Đurđević, studentica treće godine Stručnog upravnog studija, za rad pod naslovom: „Pravo djeteta na saznanje vlastitog podrijetla“. Za izniman uspjeh u izvannastavnim aktivnostima nagrađena je skupina studenata integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija Pravo za sudjelovanje u radu Pravne klinike Osijek PRO BONO i postignutom rezultatu na Brown Mosten international client consultation competition: where clinical experience matters - natjecanje u obliku simuliranog pružanja besplatne pravne pomoći u sklopu konferencije Public and Private Justice: Dispute Resolution in Modern Societies: „14th PPJ COURSE AND CONFERENCE“ koja je održana od 27. do 31. svibnja 2019. u Dubrovniku: Ana-Marija Bajan, studentica pete godine; Tanja Danek, studentica pete godine; Arijana Raspudić, studentica četvrte godine; Tanja Margarić, diplomirana studentica, i Stjepan Semialjac, diplomirani student. U istoj kategoriji nagrađen je i Karlo Eržić, diplomirani student integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija Pravo za organizaciju Prvog kongresa studenata prava u Osijeku „Suvremeni aspekti i tendencije u razvoju prekršajnog prava“ koji je održan na Pravnom fakultetu Osijek od 27. do 29. ožujka 2019. Svi navedeni događaji bili su prilika da se još jednom dokaže izvršnost djelovanja Pravnoga fakulteta Osijek te njegova važnost i za Slavoniju i Baranju i za cijelu Hrvatsku i šire.

<https://virtualnaizlozbapravos.wordpress.com/>

PREDSTAVLJAMO PROJEKTE MINISTARSTVA ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

Projekti MZO-a u okviru programa: „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“ i „Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.“

● Znanstvenoistraživačka djelatnost Sveučilišta u Osijeku odvija se kroz interne znanstvenoistraživačke projekte Sveučilišta, projekte Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske zaklade za znanost i druge znanstveno-istraživačke i stručne projekte na nacionalnoj i međunarodnoj razini koji se provode u okviru STEM područja znanosti (prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti) te društveno-humanističkoga (DH) područja (društvene znanosti, humanističke znanosti) te interdisciplinarnoga područja znanosti. U prethodnim brojevima Sveučilišnog glasnika upoznali smo vas s odobrenim projektima Hrvatske zaklade za znanost, središnje institucije koja osigurava financijsku potporu temeljnim, primijenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima u okviru programa „Istraživački projekti“ i „Uspostavni istraživački projekti“. U tijeku smo predstavljanja projekata Ministarstva znanosti i obrazovanja u okviru operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“ iz područja istraživanja, tehnološkoga razvoja i inovacija financiranog sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskoga fonda te operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.“. Program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. provodi se radi povećanja tržišno orijentiranih IRI aktivnosti podupiranjem suradničkih projekata

znanstvenih organizacija i diseminacije rezultata u poslovni sektor u cilju rješavanja tržišnih nedostataka nastalih zbog nedostatnog ulaganja u istraživanje i razvoj te podizanja razine visokokvalitetnih istraživačko-ra-zvojno-inovacijskih aktivnosti u Republici Hrvatskoj. U ovome broju Sveučilišnog glasnika predstavljamo dva projekta Ministarstva znanosti i obrazovanja. Prvi je projekt u okviru operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“ naslovljen „Ekosustav umreženih uređaja i usluga za internet stvari s primjenom u poljoprivredi“ (KK.01.1.1.04.0108) voditelja prof. dr. sc. Drage Žagara (FERIT) i prof. dr. sc. Ivane Podnar-Zarko (FER), a izvodi ga Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija u suradnji s partnerskim institucijama Fakultetom elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu i Poljoprivrednim institutom Osijek. Drugi je projekt u okviru operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.“ naslovljen „Održivi model stručne prakse na Građevinskom i arhitektonskom fakultetu Osijek – PRAG“ (UP.03.1.1.04.0012), voditeljice izv. prof. dr. sc. Zlate Dolaček Alduk (Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek). Opći je cilj toga programa povećanje zapošljivosti studenata stjecanjem praktičnih vještina za rad koje doprinose boljem snalaženju u radnom okruženju te većoj samostalnosti i lakšem pronalasku zaposlenja.

GRAĐEVINSKI I ARHITEKTONSKI FAKULTET OSIJEK

„ODRŽIVI MODEL STRUČNE PRAKSE NA GRAĐEVINSKOM I ARHITEKTONSKOM FAKULTETU OSIJEK – PRAG“ (UP.03.1.1.04.0012)

Zlata DOLAČEK-ALDUK,
Dina STÖBER

- Voditeljica projektnog tima: izv. prof. dr. sc. Zlata Dolaček-Alduk
- Ukupna vrijednost projekta i iznos koji financira Europska unija iz Europskog socijalnog fonda: 3.128.294,52 kune
- Razdoblje provedbe projekta: ožujak 2020. - veljača 2023.
- Projekt UP.03.1.1.04.0012 Održivi model stručne prakse na Građevinskom i arhitektonskom fakultetu Osijek – PRAG

U ožujku 2020. godine Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek započeo je provedbu projekta „Održivi model stručne prakse na Građevinskom i arhitektonskom fakultetu Osijek – PRAG“. Projekt se financira sredstvima Europskog socijalnog fonda u okviru poziva „Razvoj, unaprjeđenje i provedba stručne prakse u visokom obrazovanju“. Ciljevi su projekta unaprjeđenje kvalitete stručne prakse kreiranjem sadržajnog, organizacijskog i pravnog okvira održivog modela stručne prakse uz osiguranje uvjeta za siguran rad u građevinskoj praksi, jačanje kompetencija osoblja visokih učilišta za potporu provedbi modela učenja kroz rad i izrada programa stručnog usavršavanja mentora u praksi. U okviru projekta omogućit će se provedba stručne prakse za 250 studenata preddiplomskih i diplomskih studija i terenske nastave za 240 studenata i nastavnika. U cilju jačanja kompetencija nastavnog i nenastavnog osoblja fakulteta te mentora u praksi 28. i 29. rujna 2020. godine proveden je program edukacije nastavnog, nenastavnog osoblja, vanjskih dionika i studenata pod naslovom Bez prakse. Program je planiran u dva dana, a organiziran kroz predavanja i panel-rasprave. Program je otvorio dekan Građevinskog i arhitektonskog fakulteta prof. dr. sc. Damir Varevac, a voditeljica je projekta izv. prof. dr. sc. Zlata Dolaček-Alduk u uvodnom izlaganju predstavila glavne odrednice, ciljeve i aktivnosti projekta. U prvom dijelu edukacije održana su tri predavanja. Prvo pre-

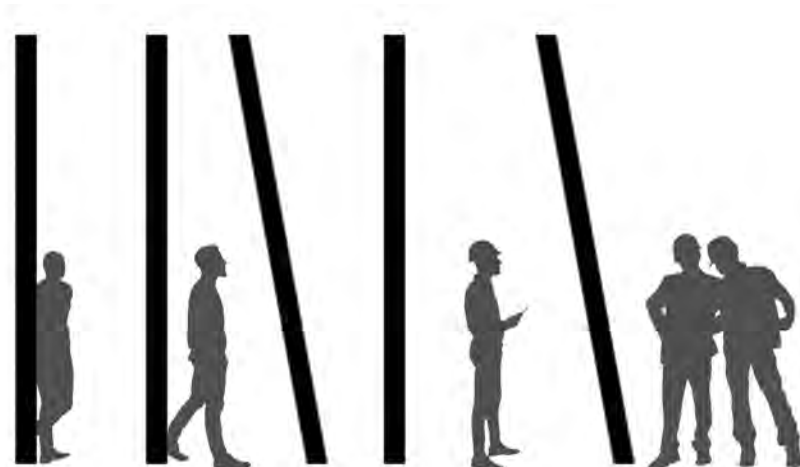
davanje Nacionalna razvojna strategija i preporuke za razvoj i unaprjeđenje stručne prakse na visokim učilištima održala je prof. dr. sc. Ružica Beljo Lučić, članica Nacionalnog inovacijskog vijeća te predsjednica Nacionalnog vijeća za razvoj ljudskih potencijala u razdoblju 2014. – 2019. U predavanju je predstavljena strateška podrška implementaciji stručne prakse u visoko obrazovanje, istaknuta su programski ugovori i njihovi dijelovi koji izravno utječu na otvaranje financiranja te aktivnosti. Prof. dr. sc. Beljo Lučić predstavila je i posljednje podatke o stanju u europskom prostoru visokog obrazovanja u odnosu na praksu pri čemu se osvrnula na podatak da Republika Hrvatska pripada skupini koja ima implementiranu stručnu praksu u udjelu 50 % u visokoškolske programe, no ujedno je izrazila i nezadovoljstvo nedostatkom monitoringa učinkovitosti stručne prakse. Predavanje je zaključila isticanjem preporuka za povećanje zastupljenosti i unaprjeđenja stručne prakse na visokim učilištima i primjerima dobre prakse. Drugo predavanje prvoga dana edukacije Relevantnost visokog obrazovanja iz perspektive poslodavaca u građevinarstvu održala je predsjednica Hrvatske komore inženjera građevinarstva Nina Dražin Lovrec u kojem je predstavila aktualne aktivnosti HKIG-a, aktivnosti kojima je Komora povezana s visokim obrazovanjem te aktivnosti koje mogu doprinijeti i pomoći visokoobrazovnim institucijama da provode stručnu praksu kao što su: baza podataka o članovima, prikupljanje stavova i mišljenja članova te uvođenje instituta nagrađivanja mentora članova HKIG-a. Izrečena je jasna i velika potpora projektu PRAG i uvođenju stručne prakse.

Treće predavanje održala je prof. dr. sc. Aleksandra Deluka Tibljaš s Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci koja je termin stručne prakse u predavanju naslovljenom Osiguranje kvalitete studijskog programa stjecanjem ishoda učenja kroz rad revidirala u učenje kroz rad. Predstavila je teoriju o učenju kroz rad i moguće forme učenja kroz rad. Posebno se osvrnula na ishode učenja koji se ostvaruju učenjem kroz rad i kako ih je moguće vrjednovati. U okviru predavanja dala je pregled zahtjeva vezano uz učenje kroz rad u Europskim standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja (ESG). Predavanje je zaključila prikazom primjera dobre prakse formaliziranja suradnje Sveučilišta u Rijeci s tvrtkama i institucijama kod uspostavljanja znanstvenih, znanstveno-nastavnih i nastavnih baza kao oblika povezivanja rada u praksi s visokim obrazovanjem. Drugi dio edukacije prvoga dana organiziran je kao panel-rasprava s pozvanim predstavnicima interesnih skupina za provedbu stručne prakse – poslodavcima i predstavnicima visokog obrazovanja – kako bi u otvorenoj komunikaciji identificirali ključne teme, zajednička stajališta i točke oko kojih se razvija rasprava. U panel-raspravi prvoga dana sudjelovali su Tvrtko Salitrežić, SIRRAH-PROJEKT d. o. o. Osijek, Zdenko Tadić, HIDROING d. o. o. Osijek, Ivan Čurić, MASA d. o. o. Osijek, Tvrtko Lončar, OSIJEK-KOTEKS d. d. Osijek i izv. prof. dr. sc. Sanja Lončar-Vicković, GRAFOS. U okviru rasprave otvorene su teme vezane uz potrebe poslodavaca za uspostavu stručne prakse, izazove mentoriranja, organizaciju provedbe stručne prakse i rizike provedbe stručne prakse.

Drugi dan edukacije nastavnog, nenastavnog osoblja, vanjskih dionika i studenata u okviru projekta PRAG započeo je izlaganjem voditeljice projekta izv. prof. dr. sc. Zlate Dolaček-Alduk o zaključcima predavanja i panel-rasprave prvoga dana. Program se nastavio predavanjem Matije Kopača, vlasnika CEO Gideon Brothers, predstavnika poslodavaca brzorastuće IT industrije čijem je predavanju Novi poslovi u industriji i Industrija 4.0 cilj predstaviti nove trendove u industriji i inženjerstvu kao okruženje u kojem će student provoditi svoje stručne prakse. U predavanju se naglasilo da umjetna inteligencija potiče inovacije u sekundarnim i tercijarnim gospodarskim djelatnostima te da je razvoj inovacija jedna od aktivnosti industrije u kojoj i studenti nalaze svoje mjesto. Na primjeru proizvoda u vlastitoj produkciji (autonomni samohodni robot za distribuciju robe u logističko-distributivnim centrima) prezentirao je razinu poslova koja se dodjeljuje studentima na stručnoj praksi (notacija i strukturiranje podataka za pripremu podatkovnog unosa za algoritme) te naglasio da je u IT industriji fluktuacija studenata i suradnja s visokim obrazovanjem uska i usmjerena obostranim interesima. U izlaganju su predstavljene trendovi industrije građevinarstva usmjereni novim tehnologijama: informacijsko modeliranje građevina, izvođenje i montaža potpomognuta robotima, nadzor gradilišta mobilnim robotima, nadzor i prikupljanje podataka s gradilišta bespilotnim letjelicama i dronovima i 3D printanje građevina. U sljedećem predavanju Operativna i održiva praksa, koje je održao izv. prof. art. Saša Begović, senior-partner tvrtke 3LHD d. o. o., predstavljen je opus re-

alizacija višenagrađivanog arhitektonskog ureda, organizacija ureda i iskustva mentoriranja domaćih i stranih studentskih grupa. Naglašeno je da su studenti tijekom prakse izloženi rasponu težine zadataka i odgovornosti – od stjecanja vještine baratanja projektnom dokumentacijom do sudjelovanja u koordinacijskim sastancima. Kao primjer stručne prakse predstavljene su i semestralne radionice tijekom kojih su se rješavali stvarni prostorni problemi (prostor Tvornice Gređelj u Zagrebu, analiza Dioklecijanove palače u Splitu i slično) uz mentoriranje višedisciplinarnih timova (konzervatori, inženjeri građevinarstva i ostali). Posljednje predavanje Primjeri dobre prakse u sklopu edukacije bilo je posvećeno pregledu još jednog alternativnog oblika stručne prakse koji se izvodi suradnjom Pravnog i Ekonomskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera Osijek pod nazivom Pravno-ekonomska klinika. Tijekom predavanja voditeljica Klinike, izv. prof. dr. sc. Anamarija Delić, predstavila je teorijsku podlogu organizacije i provedbe kliničkih vježbi te transfer metoda eksperimentalnog učenja iz biomedicine i biotehničkih znanosti u područje društvenih znanosti. Primjerima su predstavljena iskustva rada u Pravno-ekonomskoj klinici uz isticanje prednosti i nedostataka te izazova rada u tom spoju nastave i prakse. Kao prednosti istaknuti su usvajanje znanja i vještina iz drugih

područja, razvoj komunikacije s drugim disciplinama o zajedničkom stručnom problemu, identificiranje vlastitog područja rada i odgovornosti te traženje pomoći druge struke kao i razvoj poslovne komunikacije sa stvarnim klijentima. Uz naglasak da je taj oblik prakse alternativa klasičnom obliku stručne prakse u tvrtkama, izv. prof. dr. sc. Anamarija Delić jasno je istaknula da sve uključene strane – mentori s fakulteta, mentori iz gospodarstva i studenti ostvaruju prednosti takvim načinom rada. U panel-raspravi drugoga dana sudjelovali su izv. prof. art. Saša Begović, senior partner 3LHD arhitekti, Darko Ojvan, RESPECT-ING d. o. o. Osijek, Katarina Knežević, NEXE Grupa d. d. Našice, Bruno Rechner, RECHNER d. o. o. Osijek, Hrvoje Karajković, PlanRadar d. o. o. Zagreb, Petra Olić, RESPECT-ING d. o. o. Osijek i Marin Ljubas, student, GRAFOS. Moderatorica izv. prof. dr. sc. Zlata Dolaček-Alduk najavila je uvodno teme za raspravu o novim poslovima u području gradnje, kapacitetima poslodavaca za provedbu različitih oblika stručne prakse i organizaciji provedbe stručne prakse. Stečena znanja, zaključci predavanja, dodatne informacije i preporuke poslodavaca koje su proizišle iz rasprave podloga su za definiranje i uspostavljanje modela stručne prakse te će se u tom kontekstu razmatrati i koristiti u provedbi ostalih aktivnosti projekta.

FAKULTET ELEKTROTEHNIKE, RAČUNARSTVA I INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJA OSIJEK

„EKOSUSTAV UMREŽENIH UREĐAJA I USLUGA ZA INTERNET STVARI S PRIMJENOM U POLJOPRIVREDI (KK.01.1.1.04.0108)“

Drago ŽAGAR,
Ivana PODNAR-ŽARKO

- **Operativni program:** Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.
- **Voditelji projekta:** prof. dr. sc. Drago Žagar (FERIT) i prof. dr. sc. Ivana Podnar-Žarko (FER)
- **Partnerske institucije:** Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu i Poljoprivredni institut Osijek
- **Ukupna vrijednost projekta:** 6.672.806,98 kuna

FERIT je u ožujku 2020. započeo projekt IoT-polje: „Ekosustav umreženih uređaja i usluga za internet stvari s primjenom u poljoprivredi“. Cilj je projekta potaknuti primjenu IoT-rješenja u poljoprivredi u RH kroz interdisciplinarna istraživanja Fakulteta elektrotehnike i računarstva (FER), Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija (FERIT) i Poljoprivrednog instituta Osijek (PIO) radi smanjenja utjecaja klimatskih promjena na prinose poljoprivrednih kultura od strateške važnosti za RH uporabom naprednih IoT tehnologija i dostupnih izvora podataka o stanju usjeva i okoliša. Projekt je financiran iz Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru poziva Ulaganje u znanost i inovacije. Voditelj je projekta za FERIT prof. dr. sc. Drago Žagar.

Internet stvari (engl. Internet of Things, IoT) zbirka je „stvari“ građena od elektroničke, programske podrške, senzora i pogona povezanih internetom namijenjenih prikupljanju i razmjeni podataka jednih s drugima. IoT aplikacije zahtijevaju tehnologije koje mogu pružiti jeftine krajnje uređaje s niskom potrošnjom energije te imaju mogućnost komunikacije na velike udaljenosti. Internet se stvari u posljednje vrijeme izuzetno brzo razvijaju radi širokih mogućnosti primjene kao što su upravljanje prometom, autonomna vozila, pametni gradovi pa sve do zaštite okoliša i poljoprivrede. Mogućnost stalnog praćenja, tj. prikupljanja i obrade mikroklimatskih i agronomskih podataka koje nam omogućuje IoT stvara nam „odskočnu dasku“ u poljoprivredi u smislu optimizacije i pravovremene primjene agrotehničkih mjera te smanjenje troškova. Suša predstavlja glavni i najčešći uzrok nerentabilnih prinosa najvažnijih kultura u RH, stoga nam je na tom području stalno praćenje klimatskih parametara iznimno važno. U budućnosti se predviđa sve češće suše jačeg intenziteta te procesi klimatskih promjena koji će imati bitan utjecaj na održivost proizvodnje najvažnijih poljoprivrednih kultura strateški važnih za RH. Najvažniji je cilj projekta

poticanje primjene IoT rješenja u poljoprivredi u RH kroz interdisciplinarna istraživanja partnerskih institucija u svrhu smanjenja utjecaja klimatskih promjena na poljoprivredne prinose RH uporabom naprednih IoT tehnologija. Istraživanje u području IoT provodi se na FERIT-u i FER-u, dok se istraživanje u području biokeimije obavlja na PIO-u. Ekosustav će objediniti dostupnu infrastrukturu i tehnologije tako da se dobiju rezultati o stanju usjeva. To omogućuje primjenu statističkih metoda nad skupom dobivenih podataka i analizu rezultata. Osim toga, uvest će se nove praktične aplikacije za sudionike u poljoprivredi. Posebna se pozornost posvećuje istraživanju utjecaja suše na biljnu proizvodnju tako da se na vrijeme mogu primijeniti potrebne mjere. Radi se na dizajnu i razvoju umreženog uređaja za mjerenje fluorescencije klorofila u stvarnom vremenu i odgovarajuće bežične senzorske mreže. Planira se pri-

mjena praćenja stanja usjeva, provedenih agrotehničkih i fitomedicinskih mjera i poštivanja zakona vezano uz primjenu pesticida. Projekt će omogućiti prijenos znanja i tehnologije u hrvatska ICT-poduzeća i povećanje napretka obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Pametna poljoprivreda podrazumijeva primjenu umreženih uređaja za povećanje poljoprivredne proizvodnje kako bi se na vrijeme dobile informacije potrebne za donošenje odluka s pozitivnim utjecajem na prinose. Projekt će izravno utjecati na razvoj pametne poljoprivrede koja je u začetku u RH, a ima izuzetan potencijal za jačanje gospodarskih aktivnosti u području ICT-a, najbrže rastuće izvozne grane u RH, i poljoprivrede koja je izuzet-

no važan gospodarski sektor RH. Tijekom projekta provest će se industrijsko istraživanje u području tehničkih i biotehničkih znanosti sa snažnim doprinosom inovativnom potencijalu poslovne zajednice u RH s prijenosom znanja i tehnologije. Značajni rezultati mogući su samo zajedničkim učinkom znanstvenog istraživanja timova iz različitih područja i inovacija s naglaskom na realne primjenske scenarije u poljoprivredi. Zainteresirane su ciljne skupine mala i srednja poduzeća kao i mikropoduzeća, u ICT sektoru (softverska industrija, proizvođači računalne i komunikacijske opreme te mjerne instrumentacije) te poljoprivredna gospodarstva, uključujući OPG-ove kao krajnje korisnike rezultata IRI

aktivnosti. Važno je naglasiti da predloženi koncepti i rješenja u području ICT-a imaju široku primjenjivost u raznim područjima osim poljoprivrede. Programske sastavnice ekosustava interneta stvari izvest će se u obliku otvorenog koda (engl. open source) i staviti na raspolaganje poduzećima i pojedincima zainteresiranim za razvoj raznovrsnih usluga i aplikacija za primjenu u poljoprivredi. Očekuje se poticanje poslovnih aktivnosti, pokretanje novih poduzeća (start-up) i zapošljavanje mladih stručnjaka, posebice u Osječko-baranjskoj županiji koja raspolaže istraživačkim kapacitetima i specifičnim znanjem u informacijsko-komunikacijskoj tehnologiji, elektrotehnici, računarstvu, biljnim znanostima i

poljoprivrednoj proizvodnji. Pospješit će se prijenos znanja i transfer tehnologije radi povećanja konkurentnosti OPG-ova. Rezultati su istraživačkih aktivnosti industrijskog istraživanja novi proizvodi:
1) IoT-senzor za mjerenje fluorescencije klorofila (postojeći senzori su neumreženi)
2) IoT-aplikacija za procjenu dnevnog stanja usjeva i procjenu prinosa (postojeće aplikacije se ne temelje na integriranim mikroklimatskim podacima i agronomskim parametrima) te nove usluge:
1) usluga s dodanom vrijednošću za statističku obradu objedinjenih mikroklimatskih i agronomskih podataka
2) usluga blok-lanca za praćenje provedenih agrotehničkih i fitomedicinskih mjera.

Erasmus+ u akademskoj godini 2019./2020.

SVEUČILIŠTE U OSIJEKU IMA 548 ERASMUS+ POTPISANIH UGOVORA S PARTNERSKIM USTANOVAMA U TRIDESETAK ZEMALJA TE VIŠE OD 700 KOLEGIJA NA ENGLJESKOM JEZIKU KOJI SU NAMIJENJENI DOLAZNIM ERASMUS STUDENTIMA

Lidija GETTO

Unatoč pandemiji i prelasku na mrežnu nastavu na većini inozemnih partnerskih ustanova, u ljetnom semestru u akademskoj godini 2019./2020., iako u nešto manjem broju, naši studenti odlučili su se za studij ili praksu u inozemstvu. Kada je riječ o Erasmus mobilnosti nastavnika, i taj je oblik aktivnosti zbog pandemije bio smanjen. U nastavku je osvrt na odlaznu i dolaznu mobilnost na Sveučilištu u Osijeku tijekom prošle akademske godine. Sveučilište u Osijeku ima 548 Erasmus+ potpisanih ugovora s partnerskim ustanovama u tridesetak zemalja te više od 700 kolegijsa na engleskom jeziku koji su namijenjeni dolaznim Erasmus studentima. Osim nastave i prakse koja se organizira za Erasmus studente, Sveučilište u Osijeku za njih, u suradnji s Filozofskim fakultetom, organizira nastavu hrvatskog jezika. Osim osnova hrvatskog jezika, svim dolaznim Erasmus studentima pruža se mogućnost upoznavanja s poviješću i kulturnom tradicijom Republike Hrvatske.

Erasmus+ odlazna mobilnost studenata

U odlaznoj mobilnosti u svrhu studijskog boravka sudjelovalo je 70 studenata s dvanaest sastavnica Sveučilišta u Osijeku, a najveći broj odlaznih mobilnosti u akademskoj godini 2018./2019. u toj kategoriji ostvarili su studenti Filozofskog fakulteta, Akademije za umjetnost i kulturu i Ekonomskog fakulteta (67,14 %). Studenti Sveučilišta u Osijeku u sklopu odlazne mobilnosti od akademske godine 2010./2011. imaju mogućnost obavljati stručnu praksu u inozemnim ustanovama i tvrtkama. U akademskoj godini 2019./2020. na stručnu praksu odlazi 56 studenata s dvanaest sastavnica. Najveći broj odlaznih mobilnosti u svrhu obavljanja stručne prakse u spomenutom razdoblju ostvarili su studenti Medicinskog fakulteta, Ekonomskog fakulteta, Prehrambeno-tehnološkog fakulteta i Odjela za biologiju (66,07 %).

Erasmus+ odlazna mobilnost – nastavno i nenastavno osoblje

Nastavno i administrativno osoblje može sudjelovati u programu Erasmus+ i to u svrhu održavanja nastave i stručnog usavršavanja u trajanju od dva dana do dva mjeseca. Kao i u prethodnoj akademskoj godini, najveći broj mobilnosti u akademskoj godini 2019./2020. ostvarili su djelatnici Fakulteta agrobiotehničkih znanosti, Filozofskog fakulteta, Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija te Akademije za umjetnost i kulturu (48,20 %). U akademskoj godini 2019./2020. (ne)nastavno je osoblje Sveučilišta u Osijeku u sklopu programa Erasmus+ održavalo nastavu te sudjelovalo u programima stručnog usavršavanja u dvadeset trina država, od toga je 56,34% mobilnosti bilo na viso-

Zsafia Krisztina Orban

Moje je ime Zsafia Krisztina Orban, dolazim iz Budimpešte, studentica sam četvrte godine umjetnosti. Uvijek sam tražila načine kako bih svoj hobi transformirala u svoj posao, a to je stvaranje tijekom doživljavanja novih materijala, misli, površina i ljudi. Izabrala sam Osijek zbog Akademije – ovdje sam dobila priliku proširiti svoje vidike i okušati se u različitim područjima kazališne umjetnosti. Očekujem da ću napredovati u učenju. Ovdje sam kako bih se natjecala sama sa sobom, a ne s drugima. Nadam se da ću novostečenim iskustvom i znanjem uspjeti podići svoj umjetnički izričaj na potpuno novu razinu. Ovo je moja druga Erasmus+ mobilnost pa već imam iskustva s time. Tijekom pripreme za razmjenu bila sam zabrinuta jer sam imala osjećaj da mi ponestaje vremena, ali semestar ovdje počinje više od mjesec dana kasnije nego u Mađarskoj pa je vremena ipak bilo dovoljno. Djelatnici Ureda za međunarodnu suradnju pomogli su mi prebroditi brige, pronaći svojeg Erasmus+ mentora i na tome sam im jako zahvalna. Svim budućim studentima u Erasmus+ razmjeni savjetujem: Samo naprijed! Nova poznanstva, novi prijatelji, novi gradovi, nova kultura neke države... Stvarate nove uspomene o gradu dok ostavljate svoje tragove u njemu.

Alberto Lopez Vargas

Sudjelovanje je u Erasmus+ mobilnosti u Osijeku nevjerojatno. Zemljopisni položaj Sveučilišta omogućuje upoznavanje različitih kultura. Dolazim sa Sveučilišta u Milanu, a studiranje u Osijeku mi je otvorilo nove perspektive studiranja, znanosti i istraživanja, te didaktičkih metoda koje pruža Vaše Sveučilište. Erasmus+ iskustvo pruža alate za moj kurikulum te podržava široku filozofiju studiranja u inozemstvu. Takvo me snažno iskustvo obogaćuje. Različiti fakulteti i odjeli Sveučilišta u Osijeku nude studijske elemente poput arhitekture, inženjerstva, ekonomije, umjetnosti i prava, a sve to dostupno je Erasmus+ studentima. S druge strane, vremena je tako malo. Nažalost, ovdje ću provesti samo jedan semestar, ali da imam priliku, bez sumnje bih ostao ovdje cijelu akademsku godinu. Hvala vam na organizaciji i potpori. Omogućili ste nam odlično iskustvo. Stekao sam mnogo prijatelja u ovom prekrasnom okruženju. Erasmus+ program najbolje je ulaganje tijekom studija, a još je bolje ako ga provedete u Osijeku.

koškolskim ustanovama u Mađarskoj (23), Sloveniji (23), Španjolskoj (14) i Portugalu (11).

Erasmus+ dolazna mobilnost studenata

U devetoj godini organiziranja dolazne mobilnosti strani studenti studirali su na jedanaest sastavnica osječkog Sveučilišta. Kao i u prethodnom razdoblju, gotovo polovica stranih studenata studirala je na Ekonomskom, Filozofskom i Medicinskom fakultetu (52,22 %). U dolaznoj mobilnosti za stručnu praksu odlučila su se ukupno 22 strana studenta na šest sastavnica Sveučilišta u Osijeku. U prošloj akademskoj godini na Sveučilištu u Osijeku studiralo je ili obavljalo praksu ukupno 112 studenata iz dvadeset dviju država. Najveći broj (47,32 %) dolazi sa sveučilišta iz Turske, Portugala, Sjeverne Makedonije i Poljske.

Erasmus+ dolazna mobilnost – nastavno i nenastavno osoblje

Program dolazne mobilnosti za nastavno i nenastavno osoblje realizira se na Sveučilištu u Osijeku od akademske 2011./2012. U akademskoj godini 2019./2020. nastavu je održalo 18 profesora na pet sastavnica Sveučilišta u Osijeku, a u svrhu je stručnog usavršavanja u navedenom razdoblju realizirana dolazna mobilnost sedam osoba na šest sastavnica. Najveći broj dolaznih mobilnosti

ostvarili su nastavnici i nenastavno osoblje iz Poljske, Litve i Mađarske.

Suradnja s partnerskim zemljama – KA 107

Aktivnost predstavlja međunarodno otvaranje programa Erasmus+ unutar Ključne aktivnosti 1 – projekti mobilnosti između programskih i partnerskih zemalja (KA107). Ciljevi su aktivnosti KA107 povećati privlačnost europskog sustava obrazovanja te pružiti potporu europskim visokim učilištima na svjetskom tržištu obrazovne ponude. Aktivnost KA107 podržava internacionalizaciju, jačanje kvalitete, modernizaciju visokih učilišta izvan Europe unije te suradnju sa slabije razvijenim zemljama. Na individualnoj razini, aktivnost pomaže pojedincima u stjecanju ključnih vještina, podržava profesionalan razvoj i produbljuje međukulturno razumijevanje. U akademskoj godini 2019./2020. suradnja Sveučilišta u Osijeku s partnerskim zemljama odvijala se u sklopu Erasmus projekata 2018-I-HR01-KA107-047120 i 2019-I-HR01-KA107-060762. Na Sveučilište u Osijeku došlo je ukupno 12 stranih studenata iz Bosne i Hercegovine, Armenije i Crne Gore. Na stručno usavršavanje i održavanje nastave došlo je ukupno osam članova (ne)nastavnog osoblja iz Bosne i Hercegovine, Armenije i Nigerije, a u Bosnu i Hercegovinu na stručno je usavršavanje otišao jedan zaposlenik Sveučilišta u Osijeku.

Erasmus + odlazna mobilnost studenata po sastavnicama u svrhu studijskog boravka i stručne prakse

UNIOS znanstveno- nastavna; umjetničko-nastavna sastavnica	Akademska godina		UKUPNO
	2019./2020.		
	studijski boravak	stručna praksa	
Filozofski fakultet	21	3	24
Akademija za umjetnost i kulturu	15	4	19
Ekonomski fakultet	11	7	18
Medicinski fakultet	2	16	18
Građevinski i arhitektonski fakultet	5	4	9
Prehrambeno-tehnološki fakultet	-	7	7
Odjel za biologiju	-	7	7
Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija	2	2	4
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti	3	1	4
Pravni fakultet	4	-	4
Fakultet agrobiotehničkih znanosti	1	2	3
Katolički bogoslovni fakultet	3	-	3
Odjel za kemiju	0	2	2
Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo	2	-	2
Strojarski fakultet u Slavonskom Brodu	1	-	1
Odjel za fiziku	-	1	1
UKUPNO	70	56	126

Erasmus+ odlazna mobilnost (ne)nastavnog osoblja u 2019./2020.

UNIOS znanstveno- nastavna; umjetničko-nastavna sastavnica	akademska godina 2019./2020.		UKUPNO
	održavanje nastave	stručno usavršavanje	
Fakultet agrobiotehničkih znanosti	-	21	21
Filozofski fakultet	10	6	16
Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija	1	14	15
Akademija za umjetnost i kulturu	2	13	15
Prehrambeno-tehnološki fakultet	2	11	13
Građevinski i arhitektonski fakultet	2	6	8
Medicinski fakultet	2	6	8
Ekonomski fakultet	2	4	6
Odjel za kemiju	-	6	6
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti	2	3	5
Strojarski fakultet	4	1	5
Odjel za biologiju	-	5	5
Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo	-	5	5
Pravni fakultet	1	3	4
Rektorat	-	2	2
GISKO	-	2	2
Odjel za fiziku	-	1	1
Odjel za matematiku	-	1	1
Centar za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja	-	1	1
UKUPNO	28	111	139

Erasmus+ dolazna mobilnost studenata u 2019./2020.

UNIOS znanstveno- nastavna; umjetničko-nastavna sastavnica	akademska godina 2019./2020.		UKUPNO
	studijski boravak	stručna praksa	
Ekonomski fakultet	25	-	25
Medicinski fakultet	10	10	20
Prehrambeno tehnološki fakultet	8	5	13
Filozofski fakultet	12	-	12
Pravni fakultet	9	-	9
Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija	9	-	9
Akademija za umjetnost i kulturu	7	1	8
Fakultet agrobiotehničkih znanosti	5	1	6
Fakultet dentalne medicine i zdravstva	1	4	5
Strojarski fakultet u Slavonskom Brodu	3	-	3
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti	-	1	1
Odjel za biologiju	1	-	1
UKUPNO	90	22	112

RAZGOVOR

Prof. dr. sc. MILICA LUKIĆ,
v. d. prodekanice za razvoj i poslovanje
Filozofskoga fakulteta u Osijeku

Staroslavenske jezike i pismo mladi uče putem novih tehnologija

Igor MAVRIN

Sprof. dr. sc. Milicom Lukić, v. d. prodekanice za razvoj i poslovanje Filozofskoga fakulteta u Osijeku, razgovorali smo u povodu izrade nove razvojne strategije fakulteta, o planovima za budućnost institucije kao i o njezinu znanstvenom radu. Jedan od motiva za razgovor bila je prošlogodišnja, nedavna suradnja s Odjelom za matematiku, na temu računalnog jezikoslovlja.

▼ **Autorica ste nagrađivanih znanstvenih knjiga, dobitnica Državne nagrade za znanost 2018. godine, objavili ste više od stotinu znanstvenih i stručnih radova iz polja filologije. Kojim se temama bavite?**

Kao filologinja - kroatistica, u svojim se knjigama i radovima najviše bavim paleokroatističkim i paleoslavističkim temama, posebno obnovom ćirilometodske baštine u 19. stoljeću i ulogom biskupa J. J. Strossmayera u tom procesu, gramatološkim temama, i to u prvom redu filozofsko-simboličkim tumačenjem glagoljskoga pisma, jezicima i kulturama u doticajima, u prvom redu hrvatsko-crnogorskim vezama, slavonskim dijalektom, ali i kulturološkim temama uopće.

Ćirilometodskom baštinom u 19. stoljeću i ulogom biskupa Strossmayera u njezinoj obnovi, slavonskim glagoljašima kroz stoljeća, ali i slavonskim dijalektološkim i kulturološkim temama bavim se u dvjema nagradama nagrađenoj knjizi Divanimo dakle postojimo: Jezičnopovijesne i književnojezične studije (2014.), ostvarenom u suautorstvu sa svojom asistenticom dr. sc. Verom Blažević Krezić. Problematiku hrvatsko-crnogorskih filoloških i kulturnih veza razradila sam u knjizi Lingua Montenegrina - Croatica - Izabrane teme iz crnogorske i hrvatske književnojezične povijesti i sadašnjost (2010.), dok se glagoljicom iz perspektive znanstvenih, kulturnih i kreativnih praksi bavim u knjizi Nova vita glagolitici (2019.), također ostvarenom u suautorstvu s dr. sc. V. Blažević Krezić. Ta je knjiga posvećena glagoljici ne samo kao filološkom/pismovnom/gramatološkom, već i kulturnom i umjetničkom fenomenu. Posvećenost popularizaciji znanosti kroz brojne nastavne i izvannastavne projekte priskrbila mi je 2018. godine Državnu nagradu za znanost u kategoriji popularizacije i promidžbe znanosti. Tom je nagradom zapravo nagrađen niz višegodišnjih autorskih projekata posvećenih popularizaciji i muzealizaciji glagoljske baštine, ali i diseminaciji recentnih paleokroatističkih

znanja jednako kao i stvaranju novih znanja i studija, utemeljenih na interdisciplinarnome pristupu i povezanih s potrebama tržišta rada, kulturnim i kreativnim istraživanjima i praksama na lokalnoj, regionalnoj, (nad) nacionalnoj razini objedinjenih pod zajedničkim imenom Glagoljaška večer(a) te sestrinski projekt Glagopedija - virtualna glagoljska enciklopedija.

Učenje glagoljice uz pomoć QR kodova

▼ **Studenti kojima većinom danas predajete staroslavenski jezik i druge kolegije mladi su ljudi koji su veći dio svojeg sazrijevanja i rane odrasle dobi u potpunosti uronjeni u digitalne tehnologije. Na koji se način njima može približiti tema koja je vezana uz srednjovjekovno razdoblje?**

Prilagodavanje zahtjevima vremena u kojem živimo i novim načinima na koje se znanje posređuje i usvaja uz pomoć digitalne tehnologije moja asistentica dr. sc. Vera Blažević Krezić i ja na svojim smo kolegijima započele još 2012. godine preko društvene mreže Facebook i stranica Glagoljača - jučer, danas, sutra i Glagoljača rediviva, oblikovanih u suradnji sa studentima, koje su služile populariziranju tema iz hrvatske (i slavenske) srednjovjekovne jezične i pismovne kulture. Uslijedio je potom u ak. godini 2015./2016. nastavni projekt oblikovanja mobilne aplikacije namijenjene studentima za lakše svladavanje gradiva iz najstarijega (srednjovjekovnog) razdoblja hrvatske književno-jezične povijesti - hrvatskoga glagoljštva. Rezultat je toga projekta virtualna glagoljska enciklopedija - Glagopedija prilagođena Android i Windows, odnosno Windows Phone operacijskim sustavima koja je zaživjela 2017. godine. Ta se aplikacija može besplatno preuzeti u mrežnim trgovinama Google Play i Microsoft. Ono što je posebno važno, u njezinu su oblikovanju i razvijanju sudjelovali studenti hrvatskoga jezika i književnosti - oni kojih se prvih tiče sadržaj Glagopedije, te osječki studenti elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija kao programska potpora. Kako do trenutka kada smo se počeli baviti tim projektom 2015. godine još uvijek nije bio prepoznat interes paleoslavista i paleokroatista za popularizacijom glagoljične sastavnice hrvatske jezično-pismovne povijesti putem novih tehnologija, odnosno mobilnih aplikacija, taj je naš ostvaraj bio jedinstven u okviru hrvatske i slavenske filologije. Napredak tehnologije omogućio je da se cjelokupna prošlost hrvatskih srednjovjekovnih pisama glagoljice i ćirili-

ce podigne na novu razinu i prilagodi vremenu u kojem živimo. Gotovo 300 pismovnih spomenika iz razdoblja hrvatskoga glagoljštva dobilo je svoju osobnu iskaznicu dostupnu jednim klikom umjesto mukotrpnim pretraživanjem brojne znanstvene literature što omogućuje studentima da se lakše pripreme za kolokvije i ispite ili ponove naučeno gradivo. Također, pomoću aplikacije moguće je naučiti osnove pisanja i čitanja uglavne glagoljice ili jednostavno utvrditi na klasičan način stečeno znanje. Velika prednost sadržaja koji postoje u mrežnom svijetu jest ta što ih je moguće neprestano dopisivati i poboljšavati, pa je tako i s našom Virtualnom glagoljskom enciklopedijom na kojoj rad i dalje traje u smislu prilagodavanja novim e-platformama (uređaji tvrtke

Apple: iPhone i iPad tablet-računala, iMac stolna računala i dr.), sadržajnog širenja na latiničnu pismovnu sastavnicu hrvatske kulture te stalnoga iznovljavanja postojećega sadržaja. Virtualno umrežavanje potaknulo je i nova suradnička umrežavanja u daljnjem razvijanju i usavršavanju aplikacije u koja su od 2017. godine uključeni neki profesori i studenti FFOS-ova Odjela za informacijske znanosti te profesori i studenti Instituta za slavensku filologiju Šleskoga sveučilišta u Katowicama koji su sadržaj aplikacije preveli na poljski jezik.

Da je riječ o uspješnom približavanju filoloških i kulturoloških sadržaja koji se tiču srednjega vijeka studentima i široj javnosti uz pomoć digitalnih tehnologija, svjedoči i već spomenuta Državna nagrada za znanost u katego-

riji popularizacije i promidžbe znanosti koja je mojoj asistentici i meni dodijeljena 2018. godine među ostalim i za Glagopediju. I prilikom oblikovanja svoje nove knjige o glagoljici - Nova vita glagolitici vodila sam računa o uronjenosti naših studenata u digitalne tehnologije pa sam ju cijelu premrežila QR kodovima kako bi se mogla dočitatati uz pomoć pametnih telefona. Danas u Hrvatskoj osim Glagopedije postoje i brojni drugi digitalni posrednici sadržaja koji se tiču srednjovjekovne hrvatske jezične i pismovne kulture - bogata digitalizirana građa koja osigurava susret s originalnim srednjovjekovnim tekstovima, ali i, primjerice, brojne obrazovne igre i kvizovi za učenje glagoljice koji se mogu pronaći na stranicama Staroslavenskoga instituta i sl.

Ljudski je jezik prostor kreacije

▼ **U rujnu 2020. godine bili ste dio organizacijskog odbora Znanstveno-stručnog skupa Računalno jezikoslovlje i Zlatna formula hrvatskoga jezika, u zajedničkoj organizaciji Odjela za matematiku i Filozofskog fakulteta. Možete li nam pojasniti koja je bila svrha toga interdisciplinarnog skupa, koje ste izlagачe okupili te što su njegovi ishodi? Koje su poveznice prirodna i računalna jezika, odnosno čovjeka i stroja u osvjet novog doba kojim će dominirati umjetna inteligencija?**

Znanstveno-stručni skup Računalno jezikoslovlje i Zlatna formula hrvatskoga jezika (čakaj-što) u rujnu prošle godine u virtualnom je okružju okupio hrvatske stručnjake za računalno jezikoslovlje, dijalektologe, istraživače povijesti hrvatskoga jezika i metodičare koji se bave istraživanjem povezanosti hrvatskih narječja na svim jezičnim razinama te kontrastivnim pristupom njihovu podučavanju u školama. Zlatna formulu hrvatskoga jezika (ča-kaj-što), kao nematerijalno kulturno dobro upisano na Listu nematerijalnih kulturnih dobara Republike Hrvatske, predstavljena je preko sintaktičko-semantičkog mrežnoga okvira koji je već bio uspostavljen za standardni hrvatski jezik. Izlaganja jezikoslovaca - dijalektologa i povjesničara jezika te metodičara - pokazala su da Zlatna formula pokriva svu dijalekatsku raznolikost, ali i povijest hrvatskoga jezika sa svim trima stilizacijama počevši od fonologije, preko leksika do sintakse. S druge strane, stručnjaci za računalno jezikoslovlje, discipline koja kao programska podrška omogućava računalnu obradu prirodnog jezika, pokušali su odgovoriti na pitanje

kako postići da se ujedinijujuća snaga Zlatne formule oživotvori kroz oblikovanje relevantnih računalnih korpusa dijalektalne i povijesnojezične građe te brzu i preciznu obradu podataka. Prema mojem mišljenju, najveća razlika između prirodnoga i umjetnoga jezika počiva u kreativnosti i emociji. Ljudski je jezik kao imanentno čovjekovo svojstvo prostor kreacije i simboličnog izražavanja, medij koji posređuje emociju, koji ima zvuk, koji je slika. Računalni jezici počinju na zadanim algoritmima iz kojih nema „kreativnih skretanja“, već su programirano usmjereni na rješavanje kakvog zadatka. Vjerujem da će umjetni jezici zapravo uvijek biti u službi prirodnih i pridonositi njihovu dubljem upoznavanju.

▼ **Kao v. d. prodekanice za razvoj i poslovanje Filozofskog fakulteta Osijek, što nam možete reći o budućem razvoju smjeru fakulteta?**

Razvojni smjer Filozofskoga fakulteta upravo se razrađuje i zacrtava za sljedeće petogodišnje razdoblje jer smo u procesu izrade nove Strategije (2021. - 2025.). I dalje ćemo biti posvećeni podizanju razine kvalitete studiranja i rada na našoj ustanovi, tom „sveučilištu u malom“ kako nas se često naziva u okviru osječkoga Sveučilišta zbog brojnosti studijskih programa i mogućnosti njihova međusobnog kombiniranja te brojnih programa cjeloživotnoga obrazovanja. Radit ćemo kao i do sada na poticanju znanstvenoga i stručnog rada, ulaganju u ljudske resurse i znanstvenu infrastrukturu, unaprjeđivanju funkcionalnosti učioničkih i uredskih prostora, proširenju fakultetske knjižnice, organiziranju prostora za druženje i relaksaciju. Što je najvažnije, nastaviti ćemo predano raditi na oblikovanju pozitivne klime u kojoj će sve navedeno - i više od toga - biti moguće ostvariti. Cilj nam je da se svi naši studenti i djelatnici osjećaju kao uvaženi članovi velike FFOS-ove obitelji u kojoj se cijeni doprinos svakoga njezina člana.

Međutim, najprije ćemo zaključiti prethodnu akademsku i kalendarsku godinu, kako smo to uobičajili unatrag dvije godine - novim INFOS-om, biltenom o radu fakulteta u navedenom razdoblju. Kao jedna od najstarijih sastavnica Sveučilišta J. J. Strossmayera, Filozofski je fakultet s ovom godinom zakoračio u 60. obljetnicu svojega postojanja što ćemo svakako dostojno obilježiti - bilo virtualno ili, kada to prilike budu dopuštale, uživo. Zsigurno ćemo na jedan od navedenih načina održati i Noć FFOS-a, manifestaciju koju smo utemeljili 2019. godine u cilju promocije fakulteta, u prvome redu među populacijom srednjoškolskih učenika, ali i šire.

impressum

• **Uprava:** Bojan DIVJAK (predsjednik), Ivan ŠIMIĆ, (član) • **Glavni urednik:** Bojan DIVJAK • **Uredništvo Sveučilišnog glasnika:** prof. dr. art. Robert RAPONJA, Tomislav LEVAK, mag. cult., dr. sc. Damir ŠPANIĆ, Lidija Getto, prof. univ. spec., mr. sc. Dragica STEINDL, Kristina KOVAČEVIĆ, Maša NIKOLIĆ • **Lektor:** doc. dr. sc. Borko BARABAN • **Fotografije:** Davor KIBEL, Gojko MITIĆ, Gordan PANIĆ, Zdenko PUŠIĆ, Josip ŠERI, Željko ŠEPIĆ, Andrea ILAKOVAC i arhiva Glasa Slavonije • **Grafički urednik:** Ivana KAINZ • **Grafička priprema:** Odjel grafičke pripreme • **Voditeljica marketinga:** Marina KRIVIĆ

TEMA
BROJA

SVEUČILIŠTE OSIGURALO KVALITETU NASTAVE U IZAZOVNOM VREMENU

STUDENTSKA ANKETA KAO (NE)OBJEKTIVAN POKAZATELJ KVALITETE NASTAVE NA VISOKIM UČILIŠTIMA

prof. dr. sc.
Loretana FARKAŠ
prorektorica za nastavu i studente

U sustavu visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj Zakonom su propisani i opisani postupci vanjskog vrjednovanja visokih učilišta, dok su unutarnji sustavi u osiguravanju i unaprjeđivanju kvalitete visokih učilišta uređeni internim aktima visokog učilišta. To znači da danas ne postoji jedinstven obrazac unutarnjeg vrjednovanja kvalitete nastave na visokim učilištima. Zbog različitih modela vrjednovanja nastavnog rada u sustavu visokog obrazovanja, ne postoje temelji kako bi se napravila objektivna usporedba studentskoga vrjednovanja nastavnog rada među različitim sveučilišnim ustanovama.

Najraširenija metoda procjene nastavnog rada jest studentska anketa. Smisao je anketiranja studenata prikupiti povratne informacije o radu nastavnika, kvaliteti njegova rada, usvajanju ishoda učenja te poticanje nastavnika na unaprjeđenje i poboljšanje svojega rada, a posebno je važno stvoriti uvjete za objektivnu mjerljivost nastavnikova rada iz vizure studenata. Nastavniku je posebno bitna povratna informacija studenata koja mu pomaže unaprijediti nastavni proces.

Koliko je studentska anketa dovoljno objektivna i mjerljiv alat za ocjenu nastavnog rada, pitanje je o kojem se stalno raspravlja. Glavni nedostatak studentskih anketa smatra se odgovarajuća zastupljenost elemenata procjene. Naime, učenje je hipotetski konstrukt za koji ne postoji jedan pokazatelj i valjanost dimen-

zija vrjednovanja studenata. Osim toga, nastava je vrlo složena aktivnost koja povezuje više sastavnica poput organizacije, jasnoće, entuzijazma, interakcije i dr.

Studentska anketa na UNIOS-u

U Republici Hrvatskoj ne postoji ujednačen i jedinstven sustav anketiranja studenata, a temeljne su razlike u metodama prikupljanja i obrade informacija, vremenu provedbe ankete, strukturi, broju i sadržaju pitanja. Neka visoka učilišta ankete provode u elektroničkom obliku, a neka se još uvijek služe metodom olovke i papira. Razlika je i među samim sveučilištima jer neka sveučilišta nemaju jedinstvenu sveučilišnu anketu, već svaka sastavnica provodi anketiranje prema svojim internim pravilnicima.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku prvo je sveučilište u Republici Hrvatskoj koje je počelo sustavno provođenje Jedinственe sveučilišne studentske ankete. Anketiranje je započelo 2006. godine i tada su studenti vrjednovali samo predmete i nastavnike prvog semestra studija. Tijekom sljedećih godina na prijedlog studenata, nastavnika, sveučilišnih sastavnica i Sveučilišta studentska se anketa postupno modificirala. Provođenje ankete u elektroničkom obliku djelomice je započelo 2007. godine, a danas se anketa u cijelosti provodi u elektroničkom obliku. U izradi, oblikovanju i obradi anketa sudjeluju stručnjaci s Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija, Filozofskog fakulteta i Odjela za matematiku. Od 2015. godine, a na temelju dotadašnjih analiza, Centar za unaprjeđenje i osiguranje

kvalitete visokog obrazovanja, u suradnji s Upravom Sveučilišta, promijenio je izgled i sadržaj anketnog upitnika. Izmjene su se odnosile na smanjenje ukupnog broja pitanja pri ocjeni nastavnika, uvedena su pitanja o važnosti kolegija za buduću karijeru i redovitost pohađanja nastave studenata. Novina su bila i pitanja vezana uz moguće slučajeve diskriminacije ili bilo kojeg oblika zlostavljanja. Pristupanje studenata anketiranju na UNIOS-u u posljednjih pet godina pokazuje ujednačenost u ispunjavanju anketnih upitnika, a prosječna ocjena kojom su ocijenjeni nastavnici vrlo je visoka.

Godina	Izlaznost UNIOS (%)	Prosječna ocjena UNIOS
2020.	66,12	4,65
2019.	66,15	4,65
2018.	68,57	4,62
2017.	66,93	4,58
2016.	70,28	4,53

Budući da je svrha studentske ankete pružiti nastavniku uvid u anonimne ocjene njegova rada od strane studenata, pretpostavka je da će nastavnik analizirati eventualne primjedbe i nedostatke te da će mu studentske primjedbe i prijedlozi pomoći unaprijediti svoj rad. Često se postavlja i pitanje objektivnosti rezultata studentskoga ocjenjivanja nastavnika, a najčešće se pokušava povući poveznica između procjene težine predmeta i prosječne ocjene nastavnikova rada. I dok sastavnice osječkog

Sveučilišta u svojim analizama ne uočavaju da postoji takva uvjetovanost, neka istraživanja upućuju na to da postoji značajna povezanost između procjene težine predmeta i prosječne ocjene nastavnika. Istraživanja također pokazuju povezanost između pripremljenosti nastavnika za nastavu i angažmana studenata na predmetu, povezanost između jasnoće i razumljivosti izlaganja nastavnika s angažmanom studenata na kolegiju.

Ono što bi svakako trebalo unaprijediti jest ozbiljnija analiza rezultata anketnih ispitivanja sveučilišnih sastavnica. Ako postoje otkriveni stalni problemi, trebalo bi uložiti trud u rad s nastavnicima i omogućiti im stručno osposobljavanje kako bi unaprijedili svoje nastavničke vještine. U konačnici, studenti moraju vidjeti da je nastavnik otklonio moguće propuste i nedostatke te bi u tom smislu valjalo poštovati studentske ocjene nastavnoga rada.

Pitanja koja otvaraju smisao provođenja studentskih anketa vrlo su živa i prisutna na sveučilištima. Iako postoje razlozi koji mogu upućivati na to da takav vid vrjednovanja nije uvijek u potpunosti mjerljiv i objektivan (npr. težina predmeta, povezanost rezultata ankete i ocjene nastavnika u postupku provođenja izbora u nastavna/znanstveno-nastavna zvanja te smanjivanje kriterija nastavnika), treba naglasiti i koristi studentske ankete kako bi se uočili mogući problemi u nastavnom procesu. Isto tako, sve ono što studenti ocijene visokim ocjenama nastavniku su jasan pokazatelj i potvrda njegova dobrog rada. Studentska anketa, stoga, može pridonijeti kvaliteti i unaprjeđenju nastavnog procesa, ali ju treba trajno dograđivati kako bi njezini pokazatelji bili mjerljivi i što objektivniji.

Renata BALIČEVIĆ,
Marija RASONJA,
Dubravka TRAMPUS

Proračenje kvalitete nastavnih aktivnosti izraz je trajne opredijeljenosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za unaprjeđenje svoje temeljne djelatnosti. Zanimanje svih dionika (Uprave, nastavnika i studenata Sveučilišta) pravodobna je povratna informacija o studentskoj procjeni rada nastavnika na pojedinim kolegijima i studijima u cjelini.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u svrhu vrjednovanja obrazovnog procesa kao osnovnom metodom koristi se anketom za studente. Anketa je jedini način da se dobiju informacije iz pozicije studenata koji kao izravni korisnici mogu najbolje procijeniti neke elemente kvalitete sveučilišnoga obrazovnog procesa. Osnovna svrha ankete jest povratna informacija nastavniku o kvaliteti njegova rada i unaprjeđivanje kvalitete nastavnog procesa, a cilj uočavanje problema i pronalaženje načina njihova otklanjanja. Rezultati analiza temelj su za definiranje ili preispitivanje politika u domeni obrazovanja na Sveučilištu u Osijeku. Jedinственa sveučilišna studentska anketa provodi se neprekidno od 2006. godine.

U godinama koje su slijedile anketa je doživjela promjene i poboljšanja u pogledu sadržaja i izgleda kao i u organizaciji, provedbi, obradi i predstavljanju dobivenih rezultata. Centar za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja u okviru vrjednovanja nastave provodi jedinstvenu anonimnu studentsku anketu o procjeni kvalitete rada nastavnika na znanstveno-nastavnim/umjetničko-nastavnim i nastavnim sastavnicama Sveučilišta. Od akademске godine 2015./2016. prema odredbi članka 73. Pravilnika o studijima i studiranju na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku ispunjavanje Jedinственe sveučilišne studentske ankete postaje obvezno, a potvrda o obavljenoj anketi čini

dio dokumentacije za upis u višu godinu studija. Stoga je iste godine uslijedila prilagodba ankete, smanjen je ukupan broj pitanja po nastavniku/suradniku, a po prvi se put tražilo i mišljenje studenata o mogućim slučajevima različitih oblika diskriminacije. U akademskoj godini 2019./2020., zbog epidemiološke situacije i promijenjenih okolnosti uzrokovanih pandemijom COVID-19, nastala je potreba za prilagodbom pitanja koja bi uključila procjenu kvalitete nastave na daljinu, ponuđenih sadržaja u elektroničkom obliku i kvalitetu komunikacije, a time i izmjenu anketnog obrasca koju je odobrio Odbor za kvalitetu. Preporukom Senata Sveučilišta ponuđen je izvanredan ispitni rok u listopadu čime je produljen rok za upise u višu godinu studija, a time i vrijeme provedbe Ankete (do 31. listopada). Na inicijativu Studentškoga zbora predloženo je uklanjanje pitanja za koja studenti smatraju da nisu relevantna za procjenjivanje rada nastavnika, a ujedno se skraćuje vrijeme koje je potrebno za ispunjavanje Ankete („Jeste li redovito pohađali nastavu kod nastavnika/suradnika,

učilišnih i stručnih studija sa 17 znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica sveučilišta, a evaluirali su predmete, nastavnike i suradnike u tekućoj akademskoj godini. U anketi je od ukupno 14 875 studenata koji su mogli pristupiti anketi sudjelovalo 9 836 studenata, odnosno 66,124 %. Udio ispunjavanja ankete kreće se od 57,297 % (Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek) do 77,117 % (Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo). Evaluirano je i 967 nastavnika i suradnika sa svih godina svih studijskih programa koji se izvode

na Sveučilištu, a ukupno su studenti ispunili 180 868 anketa i time odgovorili na 1 085 208 pitanja. Studenti su nastavnike i suradnike ocjenjivali ocjenama od jedan (najlošija ocjena) do pet (najbolja ocjena). Postignuta prosječna ocjena na razini cijelog Sveučilišta za nastavnike i suradnike iznosi 4,65.

Dodatno valja istaknuti kako je u akademskoj godini 2019./2020., zbog epidemiološke situacije uzrokovane pandemijom COVID-19, na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od sredine ožujka 2020. godine organizirana nastava na daljinu. Zbog promijenjenih okolnosti i organizacije nastave, sastavnice su Sveučilišta krajem travnja 2020. godine provele mrežnu anketu za studente preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studijskih programa u cilju analize i dobivanja povratnih informacija o izvođenju nastave na daljinu. Anketa je bila u potpunosti anonimna. Proveđenim anketama željelo se utvrditi aktualno stanje nastave iz perspektive studenata, analizirati prednosti i nedostatke te na temelju analize dobivenih podataka primjereno odgovoriti na novonastalu situaciju. Rezultati ankete pokazali su da provedba nastave na daljinu zahtijeva značajno povećan angažman nastavnika, a i da proces prilagodbe drukčijem nastavnom procesu zahtijeva dodatno vrijeme i organizaciju. Prikupljeni podatci omogućili su upravama sastavnica i Sveučilištu planiranje i poduzimanje mjera koje vode daljnjem unaprjeđenju kvalitete nastave na daljinu i pomažu u promišljanju prilagodbe vrjednovanja ishoda učenja te napredovanja studenata kroz studij.

Kao najveći izazov studenti ističu organizaciju, provedbu i polaganje ispita, a kao prednost ističu fleksibilnost u pohađanju nastave i ispunjavanju njihovih studentskih obveza. Zahvaljujući odgovorima studenata, u provedenom upitniku dobiven je uvid u prednosti nastave na daljinu i moguće nedostatke takvog oblika studiranja, ali i činjenica da nastava na daljinu ne može zamijeniti klasičan oblik nastave.

ANALIZA STUDENTSKE ANKETE NA FFOS-u

Renata JUKIĆ

Studentska se anketa na Filozofskom fakultetu Osijek provodi redovito kao dio procesa vrjednovanja nastave. U tom smislu, sudjelovanje studenata u procesu uočavanja kritičnih točaka nastavnoga procesa iznimno nam je važno kako bismo pravodobno reagirali i sustavno poboljšavali proces i pedagoško-didaktičke kompetencije naših nastavnika. Broj studenata Filozofskoga fakulteta koji su pristupili ispunjavanju ankete u promatranju 2019./2020. akademskoj godini nešto je manji (59,74 %) u odnosu na prethodnu 2018./2019. akademsku godinu (61,56 %).

Prosječna je ocjena nastavnika na Filozofskom fakultetu 4,72, što je iznad prosjeka Sveučilišta J. J. Strossmayera (4,65), te je ista u odnosu na vrijednost ostvarenu u prethodnoj godini. Od akademске godine 2011./2012. Filozofski fakultet redovito postiže višu vrijednost od sveučilišnoga prosjeka. Čak 108 (od 175 vrjednovanih nastavnika) ima prosječnu ocjenu višu od prosjeka FFOS-a

(4,72). Pogledaju li se rezultati uz pojedina pitanja iz ankete, i ovdje Filozofski fakultet za akademsku godinu 2019./2020. bilježi rezultate

Prosječna je ocjena nastavnika na Filozofskom fakultetu 4,72, što je iznad prosjeka Sveučilišta J. J. Strossmayera (4,65)

koji su iznad prosječne vrijednosti na razini Sveučilišta. Najviše ocijenjeni nastavnici imaju prosječnu ocjenu 5,00, a tek su četiri nastavnika ispod prosječne ocjene 4,00 (prosječne ocjene: 3,99; 3,85; 3,77 i 3,65). Pitanje o mogućnosti polaganja kolokvija/ispita online za vrijeme trajanja karantene u proljeće 2020. pokazalo je da su se nastavnici Filozofskoga fakulteta odlično prilagodili novonastaloj situaciji. Čak 85,86 % nastavnika omogućilo je polaganje kolokvija/ispita mrežnim putem. Usporedi li se odnos prosječne ocjene i uspjeha studenata na Filozofskom fakultetu za akademsku god. 2019./2020., uočava se da studenti rad svojih nastavnika ocjenjuju vrlo visokim ocjenama, a da uspjeh postignut na ispitu nema na to bitan utjecaj.

ODJEL ZA BIOLOGIJU „ODLIČAN“ VEĆ PETU GODINU ZAREDOM

Stjepan ČURČIĆ

Odjel za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku svake je godine dio Jedinственe sveučilišne ankete koja se provodi na svim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Anketu za akademsku 2019./2020. godinu studenti su ispunjavali pri upisu 2020./2021. godine, a anketa je ispunilo 74,09 % studenata Odjela za biologiju te tako vrjednovali rad šezdeset jednog nastavnika i suradnika.

Prosječna ukupna ocjena Odjela za biologiju iznosi 4,65 čime je Odjel zadržao zavidnu prosječnu ocjenu koja već petu godinu zaredom prelazi 4,50 od 5,00 mogućih bodova.

Prema dojmu studenata, nastavnici i suradnici Odjela za biologiju u ocjenjivanju studenata za korektnost su dobili ocjenu 4,78, a ocjenom 4,81 ocijenjena je dostupnost i pristupačnost nastavnika i suradnika za konzultacije što je i iznad sveučilišnoga prosjeka. Kva-

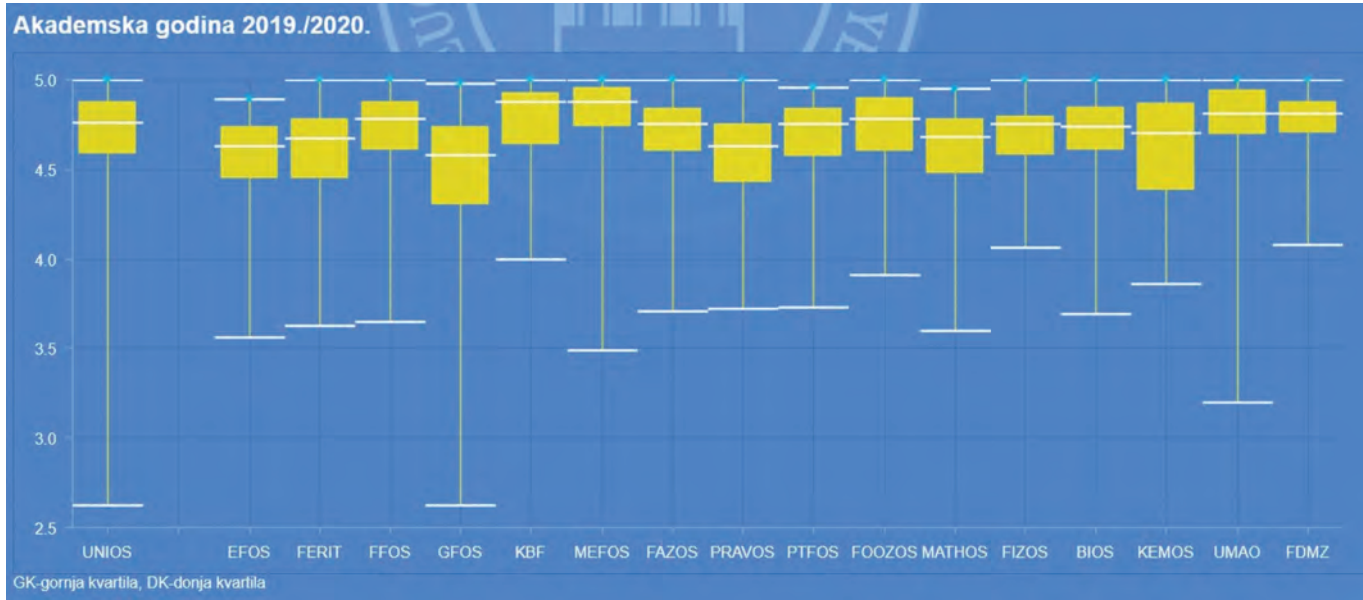

Prosječna ukupna ocjena Odjela za biologiju iznosi 4,65 čime je Odjel zadržao zavidnu prosječnu ocjenu koja već petu godinu zaredom prelazi 4,50 od 5,00 mogućih bodova.

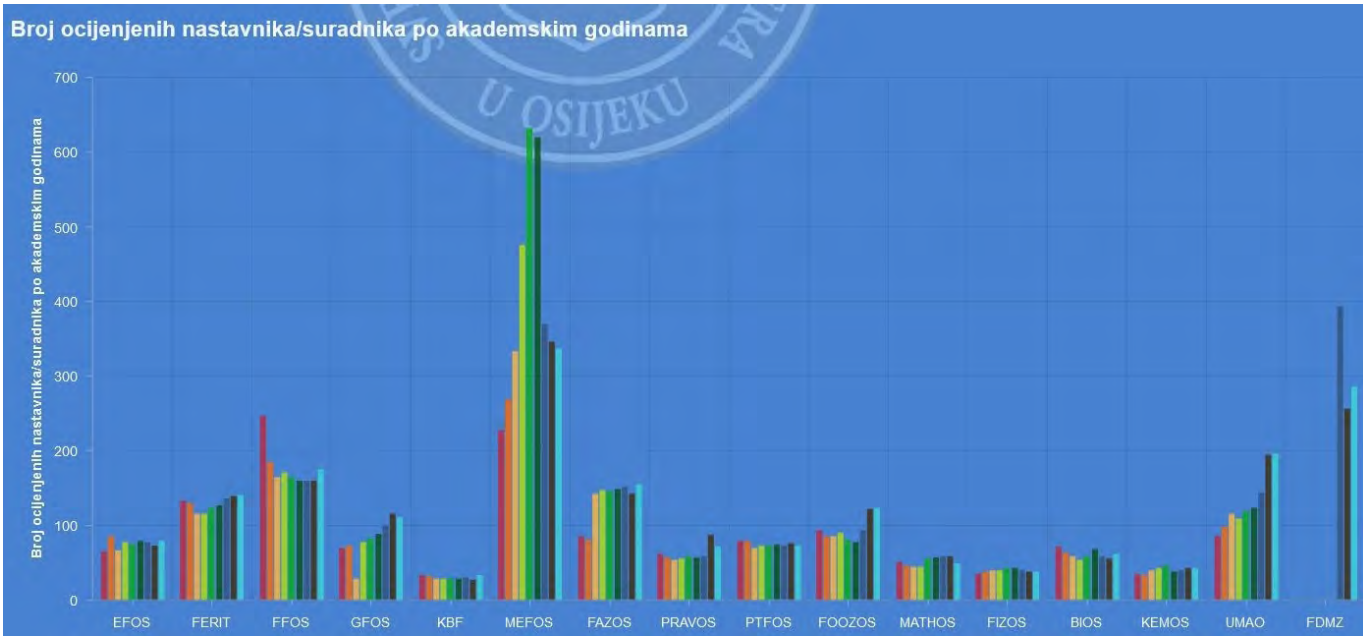
● Izvedba nastave u mrežnom modelu omogućena je na oko 50 % nastave jer nastava na Odjelu za biologiju kao i u većini znanosti u STEM području koncipirana je, osim predavanja, i kroz praktične i laboratorijske vježbe u laboratorijima i praktikumima koje se na kvalitetan način ne mogu izvoditi mrežno, nego zahtijevaju prisutnost i aktivno sudjelovanje studenata.

Sastavnica	Ak.god. 09/10	Ak.god. 11/12	Ak.god. 13/14	Ak.god. 14/15	Ak.god. 15/16	Ak.god. 16/17	Ak.god. 17/18	Ak.god. 18/19	Ak.god. 19/20
UNIOS	33,69 %	41,41 %	38,84 %	56,06 %	70,28 %	66,93 %	68,57 %	66,15 %	66,12 %
EFOS	23,62 %	34,90 %	40,30 %	21,86 %	61,25 %	60,61 %	66,22 %	67,90 %	68,86 %
FERIT	31,12 %	44,96 %	24,88 %	63,68 %	70,85 %	66,00 %	74,29 %	59,72 %	62,90 %
FFOS	57,44 %	53,37 %	56,16 %	64,30 %	61,86 %	60,11 %	63,10 %	61,56 %	59,74 %
GFOS	31,42 %	26,61 %	34,61 %	66,60 %	60,19 %	70,38 %	74,63 %	69,90 %	69,63 %
KBF	67,81 %	60,00 %	56,62 %	66,81 %	87,12 %	76,40 %	75,35 %	77,12 %	71,43 %
MEFOS	53,41 %	80,28 %	51,27 %	66,10 %	71,54 %	62,27 %	56,32 %	66,08 %	76,18 %
FAZOS	20,96 %	25,46 %	47,73 %	46,26 %	49,31 %	62,22 %	58,41 %	56,83 %	57,23 %
PRAVOS	14,70 %	23,95 %	17,96 %	63,16 %	63,19 %	62,92 %	69,35 %	66,70 %	66,70 %
PTFOS	40,90 %	36,69 %	17,91 %	71,53 %	64,63 %	68,00 %	62,81 %	62,84 %	57,75 %
FOOZOS	26,42 %	69,00 %	41,63 %	69,81 %	69,80 %	72,89 %	74,91 %	76,09 %	67,72 %
MATHOS	32,89 %	42,64 %	35,47 %	71,43 %	65,86 %	74,84 %	66,87 %	66,94 %	79,01 %
FIZOS	51,79 %	46,60 %	66,67 %	63,19 %	62,80 %	63,88 %	66,25 %	61,28 %	66,38 %
BIOS	49,03 %	49,63 %	22,00 %	66,46 %	78,24 %	71,03 %	57,55 %	66,67 %	74,09 %
KEMOS	61,19 %	70,27 %	20,00 %	66,61 %	79,17 %	74,64 %	70,00 %	62,11 %	66,73 %
UMAO	26,20 %	34,83 %	59,17 %	61,18 %	82,27 %	70,61 %	76,74 %	70,48 %	69,10 %
FDMZ	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	70,15 %	66,60 %	77,12 %

Izlaznost studenata (udio ispunjenosti anketa)

Prosječna ocjena po sastavnicama

Broj ocijenjenih nastavnika po akademskim godinama

Sastavnica	DA	NE
UNIOS	59,87 %	37,38 %
EFOS	62,62 %	37,38 %
FERIT	28,26 %	71,72 %
FFOS	85,86 %	14,14 %
GFOS	38,01 %	61,99 %
KBF	79,33 %	20,67 %
MEFOS	13,63 %	86,37 %
FAZOS	65,93 %	34,07 %
PRAVOS	82,12 %	17,88 %
PTFOS	93,93 %	6,07 %
FOOZOS	66,63 %	33,37 %
MATHOS	84,62 %	15,38 %
FIZOS	74,25 %	25,75 %
BIOS	50,22 %	49,78 %
KEMOS	34,45 %	64,55 %
UMAO	70,82 %	29,18 %
FDMZ	77,42 %	22,58 %

Mogućnost polaganja kolokvija i ispita mrežnim putem

Nagrade Grada Osijeka za 2020. godinu

ZLATNA PLAKETA
„GRB GRADA OSIJEKA“ ZA
2020. DODIJELJENA PROF.
DR. SC. SREČKU TOMASU

Ivana LAUŠ

Temeljem poticaja od strane Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i jednoglasne odluke Gradskog vijeća, Zlatna plaketa Grb Grada Osijeka, svečano je, povodom Dana grada 2. prosinca 2020., dodijeljena prof. dr. sc. Srečku Tomasu, za izuzetan doprinos u području znanosti.

Profesor Tomas od 42 godine radnog staža 33 radi na Prehrambeno-tehnološkom fakultetu u Osijeku (PTF-u). U tom razdoblju napredovao je od asistenta do redovitog profesora u trajnom zvanju, što je postao već 2007. Bio je aktivno uključen u zaštitu zaposlenika te u spašavanju znanstvene, nastavne i uredske opreme iz prostorija PTF-a na Tenjskoj cesti, u razdoblju od 1991. do 1995. Od 1995. bio je predsjednik Povjerenstva za preseljenje PTF-a, sa 6 različitih lokacija u Osijeku, u zgradu bivše vojne bolnice u Trvdi, F. Kuhača 18 i 20. S te pozicije, a osobito s pozicije prodekana za nastavu, prodekana za znanost i četiri mandata dekana u razdoblju od 1995. do 2008., dao je veliki doprinos u obnovi, stabilizaciji, rastu i razvoju PTF-a. Ilustrativna je činjenica da je PTF 1996. imao samo 58 zaposlenika (od toga samo 15 u znanstveno-nastavnim zvanjima), a na kraju njegovog četvrtog mandata 2008. PTF je imao 103 zaposlenika (od toga čak 29 u znanstveno-nastavnim zvanjima i još 8 dr. sc.), a 2020. je imao 112 zaposlenika (od toga čak 45 u

ZLATNA PLAKETA
„GRB GRADA OSIJEKA“
ZA ŽIVOTNO DJELO
AKADEMKINJI VLASTI
PILIZOTI

Ivana LAUŠ

Akademkinja Vlasta Pilizota bila je redovita profesorica Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku do umirovljenja 1. listopada 2019. godine na kojem je provela punih 39 godina i 9 mjeseci.

Profesorica Pilizota rođena je u Osijeku u kojem je završila osnovno, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje, a magistrirala je i doktorirala u Zagrebu. Profesorica se nakon diplomiranja na Poljoprivredno-prehrambeno tehnološkom fakultetu, smjer Prehrambena tehnologija (1976.), zaposlila na Gimnaziji „Božidar Maslarić“, na kojoj je predavala kemiju i fiziku, do dolaska na Fakultet.

Profesorica Pilizota je u 2 mandata bila prodekanica za nastavu i znanost, a u 3 mandata dekanica Fakulteta. Svoje dužnosti prodekanice i dekanice u 90-tim godinama obnašala je kada je Hrvatska bila u ratu i u poslijeratnom razdoblju, kada je trebalo održati funkcioniranje Fakulteta, budući su objekti Fakulteta na Tenjskoj cesti bili uništeni. Tih godina Profesorica je, usprkos nemogućim uvjetima za znanstveni rad, imala uspješnu suradnju na znanstvenoistraživačkim projektima, i to kako s domaćim, tako i s međunarodnim institucijama.

Profesorica Pilizota bila je voditelj 7 nacionalnih i 8 međunarodnih projekata, a bila je i suradnik na 7 domaćih i 4 međunarodna znanstvena projekta, čime je značajno pridonijela i razvoju prehrambene tehnologije i prehrambenog inženjerstva kako na nacionalnoj, tako i na međunarodnoj razini.

Profesorica Pilizota je osim rukovodeće funkcije dekanice na Fakultetu, predstojnika Zavoda za prehrambene tehnologije i predsjednice Katedre za tehnologiju voća i povrća predavala veliki broj kolegija na Fakultetu i odgajala svoje buduće suradnike. U svojoj znanstvenoj i nastavnoj aktivnosti bila je mentorica pri izradi preko 60 diplomskih radova, 6 magistrskih i 7 doktorskih radova, član u povjerenstvu za obranu magistrskih i doktorskih radova kolega na PTF-u Osijek, PBF-u Zagreb i BF-u Ljubljana, te član povjerenstva za izbor u znanstvena i znanstve-

znanstveno-nastavnim zvanjima i još 4 dr. sc.). U to vrijeme dovršena je i većina adaptacija prostora u Kuhačevoj 18 i 20, pa se intenzivirao i znanstveno-istraživački rad na PTF-u. Od posebnog značaja je da se za vrijeme prof. Tomasova prvog dekanškog mandata, 1998./99. počeo izvoditi poslijediplomski magistarski studij, a 1999./2000. PTF je dobio ovlaštenje za provođenje dijela postupka za izbor u znanstvena zvanja iz područja Biotehničkih znanosti, polje Prehrambena tehnologija. Isto tako 2001./02. dobivena je suglasnost za izvođenje poslijediplomskog studija magisterija i doktorata znanosti. Od 2016. do 2017. bio je pomoćnik ministra znanosti i obrazovanja, zadužen za visoko obrazovanje.

Do sada je objavio 2 autorske i 7 uredničkih knjiga, 2 poglavlja u knjizi i ukupno 20 internih skripta i priručnika, kao autor i koautor. Objavio je preko 100 znanstvenih i stručnih radova. Za svoj rad profesor Tomas dobio je više nagrada i priznanja. Redoviti je član HATZ-a od 2010. godine.

no nastavna zvanja.

Tijekom bavljenja znanstvenim i stručnim radom objavila je kao autor i u koautorstvu preko 160 znanstvenih i stručnih radova, te je jedna od najcitanijih znanstvenica Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek.

2009. godine Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek pokrenuo je znanstveni časopis Croatian Journal of Food Science and Technology kojega je profesorica Pilizota bila glavni i odgovorni urednik od 2009. do 2015. godine.

Profesorica Pilizota za svoj rad je dobila niz nagrada i priznanja ne samo u Hrvatskoj, nego i u inozemstvu. Dobitnica je ugledne Državne nagrade za znanost za značajno znanstveno dostignuće u području biotehničkih znanosti, znanstveno polje prehrambena tehnologija, grana inženjerstvo, za 2013. godinu i Državnu nagradu za znanost za područje biotehničkih znanosti za životno djelo za 2016. godinu. 1997. godine, kada se osnovao Razred za tehničke znanosti HAZU profesorica Pilizota je izabrana za člana suradnika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU), a u svibnju 2006. godine izabrana je za redovitog člana HAZU.

Profesorica Pilizota bila je gradski vijećnik u mandatu od 1997. do 2001. godine.

Profesorica Pilizota je od veljače 2009. godine voditeljica Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Osijeku.

Svestranost i uspješna karijera u srednjem i visokom školstvu, znanosti, ugled u međunarodnim krugovima pa tako i u Republici Hrvatskoj, a sigurno i u Osijeku, kvalificirali su je za nagradu Grada Osijeka.

FFOS dvostruki dobitnik priznanja na ovogodišnjem PR and Media Days Mostariensis

Milica LUKIĆ

Odlukom Organizacijskoga odbora međunarodne znanstveno-stručne konferencije PR & Media Days Mostariensis ovogodišnja je dobitnica plakete za izuzetan doprinos razvoju odnosa s javnošću, integrirane komunikacije i medija u Jugoistočnoj Europi docentica s Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku Gordana Lesinger.

Na istom su događaju pobjednice studentske sekcije ekipa Filozofskoga fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku: Matea Arlović, Lucija Bukvić i Marija Gadžić, s temom „Infodemija – utjecaj informacija na percepciju o koronakrizi“.

PR Days Mostariensis međunarodna je znanstveno-stručna konferencija iz područja odnosa s javnošću, integrirane komunikacije i medija. Važnost te konferencije naglašena je u znanstvenom pristupu jer riječ je o konferenciji koja se oslanja na jednu akademsku instituciju. Ta-

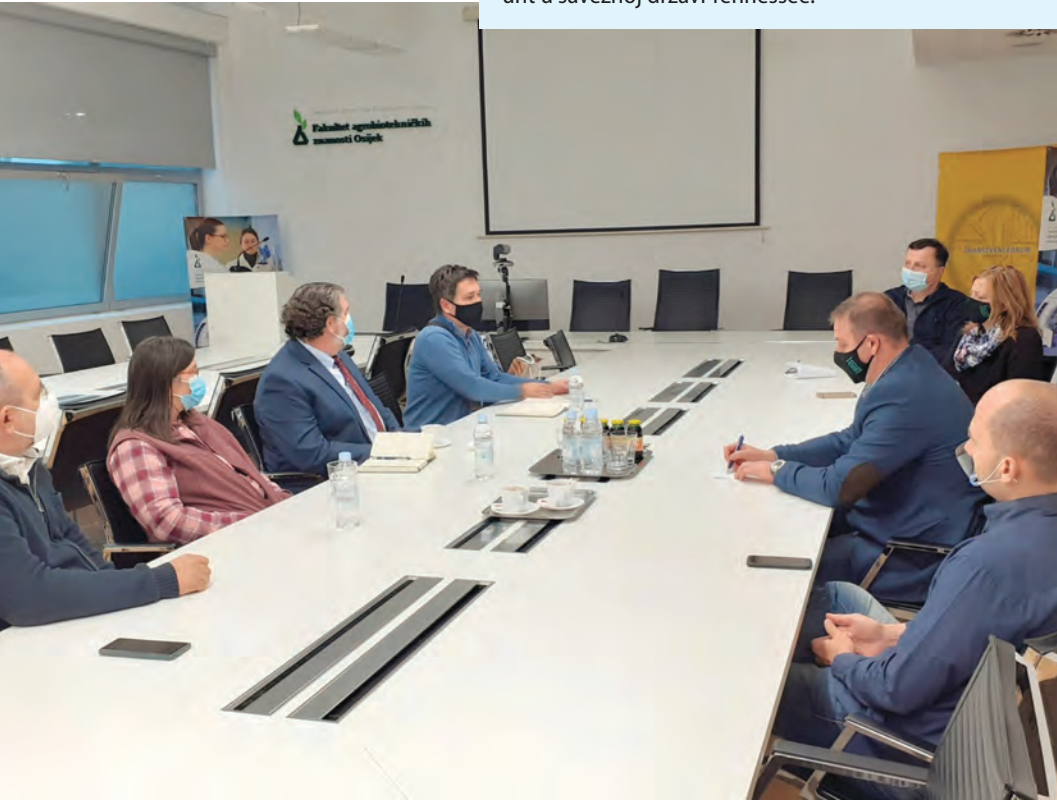
kvim se pristupom želi istraživati trendove u odnosima s javnošću, dati im dubinu i znanstveni pristup.

**RENOMIRANI ZNANSTVENIK SVJETSKOGA GLASA U POSJETU
JEDNOJ OD SASTAVNICA SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA
STROSSMAYERA U OSIJEKU**

Prof. dr. sc. Robert Burns posjetio Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek

Vlatka ROZMAN, Daniel HAMAN

Član Međunarodnog savjeta Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek, prof. dr. sc. Robert Burns, u pratnji supruge, posjetio je Fakultet gdje je održao sastanak s Upravnom i suradnicima. Na sastanku je bilo govora o angažmanu prof. Burnsa na novom diplomskom studiju na engleskom jeziku – ICT u poljoprivrednim znanostima te njegovim aktivnostima kao vanjskog suradnika i člana fakultetskog Međunarodnog savjeta. Prof. Burns izjavio je da je počašćen svojim mjestom u Međunarodnom savjetu te je izrazio želju pomoći Fakultetu svojim dugogodišnjim iskustvom i poznavstima koje je stekao radeći na mnogobrojnim projektima u SAD-u, ali i inozemstvu. Profesor Burns obećao je da će zbog svog novog položaja na FAZOS-u mnogo češće posjećivati Fakultet i nastojati se uključiti u što više aktivnosti.

● Robert T. Burns profesor je i dekan sastavnice prošireno obrazovanja i aktivnosti Sveučilišta Tennessee u Sjedinjenim Američkim Državama. Kao dekan upravlja sveučilišnim obrazovnim i terenskim programom na razini savezne države koji pomaže osigurati uspjeh poljoprivredne industrije Tennesseeja koja ostvaruje oko 4,3 milijarde dolara. Osim toga, zadužen je i za koordinaciju s lokalnim, državnim i saveznim agencijama u vezi s pitanjima javnog zdravstva i razvoja mladih. Osim administrativnih poslova dekana, prof. Burns bavi se istraživanjima i programima proširenja na sustavima za skladištenje i obradu stajskog gnojiva, upravljanje hranjivim tvarima i kvantificiranju emisija plinova iz stočarskih i peradarskih sustava. Robert Burns radio je i na Fakultetu za poljoprivrednu mehanizaciju i biosustava na Sveučilištu Iowa od 2004. do 2010. godine te kao djelatnik Fakulteta za poljoprivrednu mehanizaciju na Sveučilištu Tennessee od 1995. do 2004. godine. Prof. Burns diplomirao je poljoprivrednu mehanizaciju, magistrirao inženjerstvo zaštite okoliša i doktorirao građevinski inženjer. Robert Burns odrastao je radeći na obiteljskoj farmi duhana i goveda Burley u županiji Blount u saveznoj državi Tennessee.

Svjetlana MOKRIŠ

Izložba „Disneyju u čast i spomen“, koja se u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek može pogledati tijekom prosinca 2020. i siječnja 2021. godine, organizirana je u čast i u spomen čovjeku koji je uveseljavao naraštaje djece i odraslih, američkom crtaču i producentu animiranog filma Walteru Eliasu Waltu Disneyju. Simbolično, izložba je postavljena upravo u mjesecu u kojem je Disney rođen (5. prosinca 1901. godine) i u kojem je preminuo (15. prosinca 1966. godine).

Walt Disney zasigurno je najzaslužniji za popularizaciju crtanog filma u svijetu, a njegovi likovi poput Mickeyja Mousea i Donald Ducky postali su ikona u mnogim zemljama širom svijeta. Riječ je o različitim predmetima koji prikazuju Disneyjeve likove ili imaju sličnost s Disneyjevim likom. Skupljanje

Disneyjevih likova jedan je od najpopularnijih hobija na svijetu. Prema statistikama tvrtke Walt Disney, svako kućanstvo ima u prosjeku 4,8 predmeta koji su zaštićeni autorskim pravima tvrtke Disney.

Kineziološki fakultet Osijek u suradnji sa Službom za školsku medicinu Zavoda za javno zdravstvo OBŽ-a

Vesnica MLINAREVIĆ

Školska medicina kao grana medicine čija je djelatnost zaštita zdravlja školske djece i mladeži poseban naglasak ima na mjere za čuvanje i unapređivanje njihova zdravlja. To je preventivna medicina u sustavu javnog zdravstva. Svaka osnovna, srednja škola i fakultet imaju svojeg nadležnog školskog liječnika. Programom specijalizacije iz školske i adolescentne medicine predviđena je stručna praksa na Kineziološkom fakultetu Osijek. U razgovoru s privremenom dekanicom Kineziološkog fakulteta Osijek prof. dr. sc. Vesnicom Mlinarević dogovorena je suradnja sa Službom za školsku medicinu Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije za hospitacije specijalizanata školske medicine na pojedinim nastavnim kolegijima koji su ranije svoju stručnu praksu provodili na Kineziološkom fakultetu u Zagrebu.

Tijekom studenog i prosinca 2020. godine četiri specijalizanta školske i adolescentne medicine Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije sudjelovali su na predavanjima i vježbama na Kineziološkom fakultetu u Osijeku. U sklopu aktivnog sudjelovanja specijalizanata, njihova mentorica prim. dr. sc. Vesna Bilčić-Kirin, dr. med. održala je i predavanje „Uloga školskog liječnika u provođenju nastave tjelesne i zdravstvene kulture studentima prve godine diplomskog sveučilišnog studija Kineziološka edukacija kao dio izbornoga predmeta Higijena škole. Upoznala je studente o načinu rada liječnika školske medicine u škola-

ma, suradnji s profesorima tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama te s profesorima kineziološke kulture na fakultetima. Tijekom svojeg rada školski liječnik i profesor tjelesne i zdravstvene kulture neprekidno surađuju te je budućim profesorima tjelesne i zdravstvene kulture to predavanje bilo korisno i potaknulo ih na mnoštvo pitanja i debatu. Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u pojedinoj školskoj aktivnosti ili bi to sudjelovanje štetilo njegovu zdravlju, može se privremeno ili trajno, potpuno ili djelomično osloboditi od pohađanja nastavnog predmeta. Nastavni plan i program omogućava svakom učeniku, bez obzira na teškoću ili bolest, sudjelovanje u nastavi tjelesne i zdravstvene medicine. U školama se nalazi 10 – 15 % djece koja boluju od neke kronične bolesti ili imaju poteškoće u razvoju i trebaju prilagodbu nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Planom i programom mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koji uređuje preventivno odgojne i specifične mjere zdravstvene zaštite školske djece i studenata, osim prilagodbe nastave tjelesne i zdravstvene kulture, školski liječnik obavlja i preglede prije natjecanja u školskim sportskim klubovima. Hospitiranjem specijalizanata Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i predavanjem s debatom studenata uspješno je započeta suradnja Kineziološkog fakulteta Osijek i ustanove školske medicine Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije koja će se nastaviti i obustranom edukacijom te istraživačkim radom s profesorima i studentima.

ma, suradnji s profesorima tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama te s profesorima kineziološke kulture na fakultetima. Tijekom svojeg rada školski liječnik i profesor tjelesne i zdravstvene kulture neprekidno surađuju te je budućim profesorima tjelesne i zdravstvene kulture to predavanje bilo korisno i potaknulo ih na mnoštvo pitanja i debatu. Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u pojedinoj školskoj aktivnosti ili bi to sudjelovanje štetilo njegovu zdravlju, može se privremeno ili trajno, potpuno ili djelomično osloboditi od pohađanja nastavnog predmeta. Nastavni plan i program omogućava svakom učeniku, bez obzira na teškoću ili bolest, sudjelovanje u nastavi tjelesne i zdravstvene medicine. U školama se nalazi 10 – 15 % djece koja boluju od neke kronične bolesti ili imaju poteškoće u razvoju i trebaju prilagodbu nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Planom i programom mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koji uređuje preventivno odgojne i specifične mjere zdravstvene zaštite školske djece i studenata, osim prilagodbe nastave tjelesne i zdravstvene kulture, školski liječnik obavlja i preglede prije natjecanja u školskim sportskim klubovima. Hospitiranjem specijalizanata Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i predavanjem s debatom studenata uspješno je započeta suradnja Kineziološkog fakulteta Osijek i ustanove školske medicine Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije koja će se nastaviti i obustranom edukacijom te istraživačkim radom s profesorima i studentima.

ma, suradnji s profesorima tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama te s profesorima kineziološke kulture na fakultetima. Tijekom svojeg rada školski liječnik i profesor tjelesne i zdravstvene kulture neprekidno surađuju te je budućim profesorima tjelesne i zdravstvene kulture to predavanje bilo korisno i potaknulo ih na mnoštvo pitanja i debatu. Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u pojedinoj školskoj aktivnosti ili bi to sudjelovanje štetilo njegovu zdravlju, može se privremeno ili trajno, potpuno ili djelomično osloboditi od pohađanja nastavnog predmeta. Nastavni plan i program omogućava svakom učeniku, bez obzira na teškoću ili bolest, sudjelovanje u nastavi tjelesne i zdravstvene medicine. U školama se nalazi 10 – 15 % djece koja boluju od neke kronične bolesti ili imaju poteškoće u razvoju i trebaju prilagodbu nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Planom i programom mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koji uređuje preventivno odgojne i specifične mjere zdravstvene zaštite školske djece i studenata, osim prilagodbe nastave tjelesne i zdravstvene kulture, školski liječnik obavlja i preglede prije natjecanja u školskim sportskim klubovima. Hospitiranjem specijalizanata Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i predavanjem s debatom studenata uspješno je započeta suradnja Kineziološkog fakulteta Osijek i ustanove školske medicine Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije koja će se nastaviti i obustranom edukacijom te istraživačkim radom s profesorima i studentima.

ma, suradnji s profesorima tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama te s profesorima kineziološke kulture na fakultetima. Tijekom svojeg rada školski liječnik i profesor tjelesne i zdravstvene kulture neprekidno surađuju te je budućim profesorima tjelesne i zdravstvene kulture to predavanje bilo korisno i potaknulo ih na mnoštvo pitanja i debatu. Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u pojedinoj školskoj aktivnosti ili bi to sudjelovanje štetilo njegovu zdravlju, može se privremeno ili trajno, potpuno ili djelomično osloboditi od pohađanja nastavnog predmeta. Nastavni plan i program omogućava svakom učeniku, bez obzira na teškoću ili bolest, sudjelovanje u nastavi tjelesne i zdravstvene medicine. U školama se nalazi 10 – 15 % djece koja boluju od neke kronične bolesti ili imaju poteškoće u razvoju i trebaju prilagodbu nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Planom i programom mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koji uređuje preventivno odgojne i specifične mjere zdravstvene zaštite školske djece i studenata, osim prilagodbe nastave tjelesne i zdravstvene kulture, školski liječnik obavlja i preglede prije natjecanja u školskim sportskim klubovima. Hospitiranjem specijalizanata Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i predavanjem s debatom studenata uspješno je započeta suradnja Kineziološkog fakulteta Osijek i ustanove školske medicine Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije koja će se nastaviti i obustranom edukacijom te istraživačkim radom s profesorima i studentima.

ma, suradnji s profesorima tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama te s profesorima kineziološke kulture na fakultetima. Tijekom svojeg rada školski liječnik i profesor tjelesne i zdravstvene kulture neprekidno surađuju te je budućim profesorima tjelesne i zdravstvene kulture to predavanje bilo korisno i potaknulo ih na mnoštvo pitanja i debatu. Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u pojedinoj školskoj aktivnosti ili bi to sudjelovanje štetilo njegovu zdravlju, može se privremeno ili trajno, potpuno ili djelomično osloboditi od pohađanja nastavnog predmeta. Nastavni plan i program omogućava svakom učeniku, bez obzira na teškoću ili bolest, sudjelovanje u nastavi tjelesne i zdravstvene medicine. U školama se nalazi 10 – 15 % djece koja boluju od neke kronične bolesti ili imaju poteškoće u razvoju i trebaju prilagodbu nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Planom i programom mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koji uređuje preventivno odgojne i specifične mjere zdravstvene zaštite školske djece i studenata, osim prilagodbe nastave tjelesne i zdravstvene kulture, školski liječnik obavlja i preglede prije natjecanja u školskim sportskim klubovima. Hospitiranjem specijalizanata Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i predavanjem s debatom studenata uspješno je započeta suradnja Kineziološkog fakulteta Osijek i ustanove školske medicine Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije koja će se nastaviti i obustranom edukacijom te istraživačkim radom s profesorima i studentima.

ma, suradnji s profesorima tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama te s profesorima kineziološke kulture na fakultetima. Tijekom svojeg rada školski liječnik i profesor tjelesne i zdravstvene kulture neprekidno surađuju te je budućim profesorima tjelesne i zdravstvene kulture to predavanje bilo korisno i potaknulo ih na mnoštvo pitanja i debatu. Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u pojedinoj školskoj aktivnosti ili bi to sudjelovanje štetilo njegovu zdravlju, može se privremeno ili trajno, potpuno ili djelomično osloboditi od pohađanja nastavnog predmeta. Nastavni plan i program omogućava svakom učeniku, bez obzira na teškoću ili bolest, sudjelovanje u nastavi tjelesne i zdravstvene medicine. U školama se nalazi 10 – 15 % djece koja boluju od neke kronične bolesti ili imaju poteškoće u razvoju i trebaju prilagodbu nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Planom i programom mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koji uređuje preventivno odgojne i specifične mjere zdravstvene zaštite školske djece i studenata, osim prilagodbe nastave tjelesne i zdravstvene kulture, školski liječnik obavlja i preglede prije natjecanja u školskim sportskim klubovima. Hospitiranjem specijalizanata Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i predavanjem s debatom studenata uspješno je započeta suradnja Kineziološkog fakulteta Osijek i ustanove školske medicine Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije koja će se nastaviti i obustranom edukacijom te istraživačkim radom s profesorima i studentima.

ma, suradnji s profesorima tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama te s profesorima kineziološke kulture na fakultetima. Tijekom svojeg rada školski liječnik i profesor tjelesne i zdravstvene kulture neprekidno surađuju te je budućim profesorima tjelesne i zdravstvene kulture to predavanje bilo korisno i potaknulo ih na mnoštvo pitanja i debatu. Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u pojedinoj školskoj aktivnosti ili bi to sudjelovanje štetilo njegovu zdravlju, može se privremeno ili trajno, potpuno ili djelomično osloboditi od pohađanja nastavnog predmeta. Nastavni plan i program omogućava svakom učeniku, bez obzira na teškoću ili bolest, sudjelovanje u nastavi tjelesne i zdravstvene medicine. U školama se nalazi 10 – 15 % djece koja boluju od neke kronične bolesti ili imaju poteškoće u razvoju i trebaju prilagodbu nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Planom i programom mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koji uređuje preventivno odgojne i specifične mjere zdravstvene zaštite školske djece i studenata, osim prilagodbe nastave tjelesne i zdravstvene kulture, školski liječnik obavlja i preglede prije natjecanja u školskim sportskim klubovima. Hospitiranjem specijalizanata Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i predavanjem s debatom studenata uspješno je započeta suradnja Kineziološkog fakulteta Osijek i ustanove školske medicine Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije koja će se nastaviti i obustranom edukacijom te istraživačkim radom s profesorima i studentima.

ma, suradnji s profesorima tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama te s profesorima kineziološke kulture na fakultetima. Tijekom svojeg rada školski liječnik i profesor tjelesne i zdravstvene kulture neprekidno surađuju te je budućim profesorima tjelesne i zdravstvene kulture to predavanje bilo korisno i potaknulo ih na mnoštvo pitanja i debatu. Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u pojedinoj školskoj aktivnosti ili bi to sudjelovanje štetilo njegovu zdravlju, može se privremeno ili trajno, potpuno ili djelomično osloboditi od pohađanja nastavnog predmeta. Nastavni plan i program omogućava svakom učeniku, bez obzira na teškoću ili bolest, sudjelovanje u nastavi tjelesne i zdravstvene medicine. U školama se nalazi 10 – 15 % djece koja boluju od neke kronične bolesti ili imaju poteškoće u razvoju i trebaju prilagodbu nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Planom i programom mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koji uređuje preventivno odgojne i specifične mjere zdravstvene zaštite školske djece i studenata, osim prilagodbe nastave tjelesne i zdravstvene kulture, školski liječnik obavlja i preglede prije natjecanja u školskim sportskim klubovima. Hospitiranjem specijalizanata Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i predavanjem s debatom studenata uspješno je započeta suradnja Kineziološkog fakulteta Osijek i ustanove školske medicine Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije koja će se nastaviti i obustranom edukacijom te istraživačkim radom s profesorima i studentima.

ma, suradnji s profesorima tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama te s profesorima kineziološke kulture na fakultetima. Tijekom svojeg rada školski liječnik i profesor tjelesne i zdravstvene kulture neprekidno surađuju te je budućim profesorima tjelesne i zdravstvene kulture to predavanje bilo korisno i potaknulo ih na mnoštvo pitanja i debatu. Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u pojedinoj školskoj aktivnosti ili bi to sudjelovanje štetilo njegovu zdravlju, može se privremeno ili trajno, potpuno ili djelomično osloboditi od pohađanja nastavnog predmeta. Nastavni plan i program omogućava svakom učeniku, bez obzira na teškoću ili bolest, sudjelovanje u nastavi tjelesne i zdravstvene medicine. U školama se nalazi 10 – 15 % djece koja boluju od neke kronične bolesti ili imaju poteškoće u razvoju i trebaju prilagodbu nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Planom i programom mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koji uređuje preventivno odgojne i specifične mjere zdravstvene zaštite školske djece i studenata, osim prilagodbe nastave tjelesne i zdravstvene kulture, školski liječnik obavlja i preglede prije natjecanja u školskim sportskim klubovima. Hospitiranjem specijalizanata Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i predavanjem s debatom studenata uspješno je započeta suradnja Kineziološkog fakulteta Osijek i ustanove školske medicine Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije koja će se nastaviti i obustranom edukacijom te istraživačkim radom s profesorima i studentima.

ma, suradnji s profesorima tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama te s profesorima kineziološke kulture na fakultetima. Tijekom svojeg rada školski liječnik i profesor tjelesne i zdravstvene kulture neprekidno surađuju te je budućim profesorima tjelesne i zdravstvene kulture to predavanje bilo korisno i potaknulo ih na mnoštvo pitanja i debatu. Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u pojedinoj školskoj aktivnosti ili bi to sudjelovanje štetilo njegovu zdravlju, može se privremeno ili trajno, potpuno ili djelomično osloboditi od pohađanja nastavnog predmeta. Nastavni plan i program omogućava svakom učeniku, bez obzira na teškoću ili bolest, sudjelovanje u nastavi tjelesne i zdravstvene medicine. U školama se nalazi 10 – 15 % djece koja boluju od neke kronične bolesti ili imaju poteškoće u razvoju i trebaju prilagodbu nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Planom i programom mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koji uređuje preventivno odgojne i specifične mjere zdravstvene zaštite školske djece i studenata, osim prilagodbe nastave tjelesne i zdravstvene kulture, školski liječnik obavlja i preglede prije natjecanja u školskim sportskim klubovima. Hospitiranjem specijalizanata Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i predavanjem s debatom studenata uspješno je započeta suradnja Kineziološkog fakulteta Osijek i ustanove školske medicine Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije koja će se nastaviti i obustranom edukacijom te istraživačkim radom s profesorima i studentima.

ma, suradnji s profesorima tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama te s profesorima kineziološke kulture na fakultetima. Tijekom svojeg rada školski liječnik i profesor tjelesne i zdravstvene kulture neprekidno surađuju te je budućim profesorima tjelesne i zdravstvene kulture to predavanje bilo korisno i potaknulo ih na mnoštvo pitanja i debatu. Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u pojedinoj školskoj aktivnosti ili bi to sudjelovanje štetilo njegovu zdravlju, može se privremeno ili trajno, potpuno ili djelomično osloboditi od pohađanja nastavnog predmeta. Nastavni plan i program omogućava svakom učeniku, bez obzira na teškoću ili bolest, sudjelovanje u nastavi tjelesne i zdravstvene medicine. U školama se nalazi 10 – 15 % djece koja boluju od neke kronične bolesti ili imaju poteškoće u razvoju i trebaju prilagodbu nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Planom i programom mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koji uređuje preventivno odgojne i specifične mjere zdravstvene zaštite školske djece i studenata, osim prilagodbe nastave tjelesne i zdravstvene kulture, školski liječnik obavlja i preglede prije natjecanja u školskim sportskim klubovima. Hospitiranjem specijalizanata Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i predavanjem s debatom studenata uspješno je započeta suradnja Kineziološkog fakulteta Osijek i ustanove školske medicine Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije koja će se nastaviti i obustranom edukacijom te istraživačkim radom s profesorima i studentima.

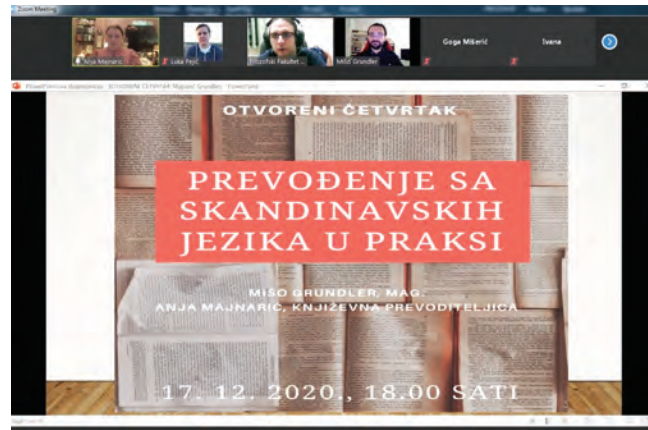
ma, suradnji s profesorima tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama te s profesorima kineziološke kulture na fakultetima. Tijekom svojeg rada školski liječnik i profesor tjelesne i zdravstvene kulture neprekidno surađuju te je budućim profesorima tjelesne i zdravstvene kulture to predavanje bilo korisno i potaknulo ih na mnoštvo pitanja i debatu. Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u pojedinoj školskoj aktivnosti ili bi to sudjelovanje štetilo njegovu zdravlju, može se privremeno ili trajno, potpuno ili djelomično osloboditi od pohađanja nastavnog predmeta. Nastavni plan i program omogućava svakom učeniku, bez obzira na teškoću ili bolest, sudjelovanje u nastavi tjelesne i zdravstvene medicine. U školama se nalazi 10 – 15 % djece koja boluju od neke kronične bolesti ili imaju poteškoće u razvoju i trebaju prilagodbu nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Planom i programom mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koji uređuje preventivno odgojne i specifične mjere zdravstvene zaštite školske djece i studenata, osim prilagodbe nastave tjelesne i zdravstvene kulture, školski liječnik obavlja i preglede prije natjecanja u školskim sportskim klubovima. Hospitiranjem specijalizanata Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i predavanjem s debatom studenata uspješno

Prevođenje sa skandinavskih jezika u praksi

Domagoj KOSTANJEVAC

U četvrtak, 17. prosinca 2020. održano je treće predavanje u sklopu 9. ciklusa Otvorenog četvrtka. O prevođenju sa skandinavskih jezika govorili su prevoditelji Anja Majnarić i Mišo Grundle. Zbog epidemioloških okolnosti, predavanje je održano putem Zooma, a pratilo ga je 25 osoba.

Na početku su predavači publici upoznali s osnovama književnog prevođenja, njegovim osobitostima i problematikom. Pri književnom prevođenju ključnim se pokazuje kulturna sastavnica jer bez poznavanja kulture nekog naroda teško je čitateljima prenijeti ono što je pisac htio reći. Skandinavski jezici obuhvaćaju norveški, švedski, danski i islandski pri čemu je islandski zadržao najviše veza sa staronordijskim kao zajedničkim

pretkom. Kako bi se netko bavio prevođenjem sa skandinavskih jezika, prvo treba izvršiti odgovarajuću studij na Katedri za skandinavistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu na kojem je švedski glavni jezik te se uči danski, norveški i islandski (ovisno o raspoloživosti stranih lektora). Nakon toga potrebno je nastaviti se školovati u Skandinaviji te

održavati kontakte putem filmova, knjiga, televizije, interneta i putovanja. Na kraju je potrebno kontaktirati s književnim nakladnicima i dokazivati svoju stručnost. Pri prevođenju sa skandinavskih jezika potrebno je voditi računa o kulturnim razlikama koje se ogledaju u pojmovima koji se ne mogu prevesti jednom riječju ili konceptom, obično

zahtijevaju kontekstualnu prilagodbu, opisni prijevod, a ponekad se uvodi i novi pojam uz objašnjenje u fusnoti, primjerice pojam hygge iz danskog jezika koji znači ugodu, ali za pravo označuje cijelu filozofiju življenja. Zbog „sličnosti u različitosti“ danskog, norveškog i švedskog, potrebno je voditi računa o lažnim parovima, odnosno sličnim ili homonimnim izrazima koji katkad imaju posve nepovezane ili čak suprotne značenja pa tako rolig na norveškom znači 'mirno', a na švedskom 'zabavno' što se pokazuje bitnim ako ste Šveđanin koji traži mjesto za zabavu u Norveškoj.

Nakon zanimljivog predavanja uslijedila je dulja rasprava usmjerena na pitanja koja su se kretala od toga kako najbolje samostalno započeti učiti neki skandinavski jezik, preko načina kako pronaći posao u prevoditeljstvu do raznih poteškoća i izazova s kojima su se kao prevoditelji susretali.

Luka PEJIC

U četvrtak, 26. studenog 2020. na Filozofskom fakultetu Osijek doc. dr. sc. Anita Dremel održala je drugo predavanje u sklopu devetog ciklusa Otvorenog četvrtka. Unatoč iznimnim pandemijskim okolnostima, predavanje je bilo solidno popraćeno pri čemu su svi zainteresirani izlaganje mogli pratiti i putem YouTubea.

Na samom početku predavanja Anita Dremel, inače profesorica na Katedri za sociologiju osječkog Filozofskog fakulteta, okupljenima je postavila niz pitanja. Primjerice, kako govoriti muškarci, a kako žene? Tko više prekida, a tko više govori? Tko uvodi nove teme u razgovor? Tko postavlja pitanja? Tko iskazuje više potpore i razumijevanja? U nastavku predavanja analizirano je nekoliko različitih pristupa istraživanju odnosa roda i jezika, poput onog koji naglasak stavlja na parole (istražuje rodne razlike u upotrebi jezika uz otkrivanje muške dominacije u jezičnim oblicima i reevaluaciju jezične razlike kao kulturne razlike), zatim onog koji se koncentrirao na language (istražuje rodnu pristanost u jeziku kao apstraktnom sustavu, gramatičke upotrebe koje su ženu učinile nevidljivom poput generičke muške zamjenice ili leksema koji su ženu predstavljali na trivijalan, stereotipisan ili degradirajući način) pa sve do takozvanih diskurzivnih pristupa. U potonjima se od 1990-ih kritizira reprezentacija maskuliniteta i femininiteta kao binarnosti, prije svega jer to umanjuje važnost konteksta te unutargrupnih razlika kao i međugrupnih preklapanja. Anita Dremel podsjetila je da se kritički podvrgava ideja da je način na koji muškarci i žene govore određen upravo time jesu li oni muškarci ili žene čime se rod izjednačuje sa spolom i postaje prigodna nezavisna sociolingvistička varijabla poput primjerice dobi. Takav pristup implicira fiksnost i zadanost rodnog identiteta i ne ostavlja mjesta za ljudsku aktivnost. Izlagačica je upozorila na važnost konteksta i sociolingvisti.

O RODU I JEZIKU

sta i „situiranosti“ u proizvodnji i interpretaciji značenja. Pritom je rod sagledan kao potencijalno mjesto borbe i otpora te rodni identitet kao određen jezikom. Naglašeno je da je za diskurzivan pristup istraživanja rodo važno razumjeti kako se ono što znači biti muškarac ili žena mijenja od generacije do generacije, ali i među različitim rasnim, etničkim ili klasnim skupinama. U konačnici, tijekom izlaganja pozornost je posvećena i raspravama između bioloških i konstrukcijskih pristupa interakciji roda, jezika i moći u sociologiji jezika i sociolingvisti.

FERIT postao članom mreže partnera na projektu Interreg Adrion OIS-AIR

Goran MARTINOVIC

Dana 24. studenog 2020. godine Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek pridružio se kao partner u mrežu projekta Interreg Adrion OIS-AIR - Establishment of the Adriatic-Ionian Region (https://oisair.adrioninterreg.eu/). U mreži je ukupno 14 institucija partnera iz Slovenije, Italije, Albanije, Grčke, Srbije i Hrvatske. Cilj je projekta, kao i mreže partnera, uspostavljanje i osnaživanje otvorenog inovacijskog sustava radi poticanja inovacijskog potencijala međunarodnom regionalnom suradnjom, koristeći se novim pristupima i odgovarajućim na regionalne izazove inovacija. FERIT Osijek suradnjom u mreži partnera ima namjeru dodatno osnažiti svoj inovacijski potencijal znanstvenim istraživačkim i stručnim aktivnostima koristeći se načelima pametne specijalizacije.

EKONOMSKI FAKULTET U OSIJEKU NE STAJE SA SVOJIM AKTIVNOSTIMA

Brza prilagodba novoj situaciji ključna je za opstanak i uspjeh

Sunčica Oberman Peterka

Unatoč pandemiji, Ekonomski fakultet u Osijeku brzo se prilagodio „novom normalnom“ te nastavio sa svojim aktivnostima čime pokazuje da za one koji žele raditi, uvijek postoji način. S obzirom na situaciju, velik dio aktivnosti Ekonomskog fakulteta u Osijeku prebačen je u mrežno okruženje, a dio je aktivnosti organiziran hibridno - kombinacijom standardnog i virtualnog. Početak nove akademske godine, u kojoj ništa nije bilo uobičajeno, Ekonomski fakultet u Osijeku dočekao je spreman - nabavljeno je deset licencija za Zoom platformu za mrežna predavanja (koja se pokazala najboljom), beskontaktni dozatori dezinficijensa, postavljena je dvanaest kamera na ulazu u Fakultet te su u cijeloj zgradi Fakulteta postavljene oznake/podsjetnici za obvezno nošenje maski, držanje razmaka i redovito dezinficiranje ruku. Ujedno je za studente, koji nisu na Fakultetu, napravljena i virtualna Setnja Fakultetom koja vjerno prikazuje izgled cijele zgrade, dvorana i drugih sadržaja i koja se pokazala odličnom investicijom ne samo za tekuće, nego i za stare studente kao dobar podsjetnik na studentske dane. Već tradicionalni Dan brućosa ove je godine organiziran kroz cijeli tjedan dobrodošlice, s obzirom na njihovu brojnost, te su se različite aktivnosti, kao što su predstavljanje profesora i upoznavanje novih studenata sa sadržajima Ekonomskog fakulteta u Osijeku, održavale za svaku skupinu studenata odn. skupinu, držeći se pri tome svih epidemioloških uputa.

Planirane redovite konferencije Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, Interdisciplinary Management Research (16. konferencija po redu, održana od 24. do 26. 9. 2020.) i Business Logistic in Modern Management (20. konferencija, održana 8. 10. 2020.) održane su mrežno čime su osigurale kontinuitet znanstvene produkcije i redovitog izdavanja zbornika koji su indeksirani u referentnim bazama podataka (WOS ESCI, Econpapers i dr.). Osim konferencija, Ekonomski fakultet u Osijeku aktivan je i u programima cjeloživotnog obrazovanja. U listopadu i studenomu 2020. godine organizirano su tri webinara iz područja javne nabave, namijenjena natuknuti mlade na poduzetnički način razmišljanja i rada što podrazumijeva proaktivnost, kreativnost i odgovornost i koji je potreban u svim životnim situacijama, bez obzira na odabran karijerni put. U 2020. godini s aktivnostima je započeo i Ured za karijerno savjetovanje i razvoj karijera Ekonomskog fakulteta u Osijeku koji je organizirao niz mrežnih radionica namijenjenih razvoju različitih vještina

na studenata, a koje im mogu pomoći u razvoju njihovih karijera. U prosincu 2020. godine organiziran je niz radionica pod nazivom PSIHOLŠKI IZAZOVI u prosincu 2020. g. čiji je cilj bio u ovim izazovnim vremenima svojim studentima pružiti dodatnu aktivnost, savjetovanje i psihosocijalnu potporu, ali i približiti studentima teme mentalnog zdravlja te smanjiti stigmatizaciju vezanu uz mentalne poremećaje. Prvu u nizu radionica (1. 12. 2020.) naslovljenu „Tko se boji vuka još - kako se nositi sa strahom u svakodnevnim situacijama“ održala je doc. dr. sc. Ana Kurtović s Odsjeka za psihologiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Osijeku, voditeljica psihološkog savjetovališta Sveučilišta u Osijeku, a iduće su dvije radionice, „Spremitelj se sa stresom“, 8. 12. 2020. i „Otkrivanje vlastitih potencijala“, 15. 12. 2020., održali studenti Odsjeka za psihologiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Osijeku. S obzirom na to da su radionice održane u suradnji sa studentskom sekcijom Hrvatskoga psihološkog društva (HPD), na radionicama je bio prisutan i jedan psiholog/savjetovatelj. Međunarodni centar za poduzetničke studije (ICES) Ekonomskog fakulteta u Osijeku u suradnji s CEPOR-om (www.cepor.hr) dana 1. 12. 2020. godine organizirao je mrežni Forum obiteljskih poduzeća koji je pokušao dati odgovore na sljedeća pitanja: Kako su na krizu reagirala obiteljska poduzeća među kojima su mnoga u tijeku tranzicije upravljanja i vlasništva? Je li već počelo preslagivanje tržišta ili ono tek slijedi? Ovogodišnji Forum pružio je i iskustva i predviđanja budućeg razvoja događaja iskusnih poduzetnika i konzultanata jer kriza se nije jednako odrazila na sve djelatnosti i na sve vrste poduzeća; bolje starne pozicije imala su poduzeća koja su i prije krize razvijala kvalitetan „imunosni sustav“ otporan na različite vrste vanjskih utjecaja - kako ga stvoriti i održati zdravo poslovanje, samo se neke od tema ovogodišnjeg Foruma. U drugom dijelu Foruma održan je okrugli stol na temu novosnovanog Kluba poduzetnika seniora - SENTOR i programa mentorstva koji provode iskusni poduzetnici.

Klinika kreativnosti

pojedinačna art-terapija, izv. prof. dr. art. Jasmina Pacek, univ. spec. art. therap., s klijentom

pojedinačna terapija pokretom i plesom s Antonijom Blažević, specijalizantom terapije pokretom i plesom

prim. mr. sc. Maja Štimac, dr. med., specijalizantica dramaterapije, u dramaterapijskom radu s lutkama

art-terapija s mladima, izv. prof. dr. art. Jelena Kovačević, specijalizantica art-terapije

muzikoterapija s djecom, Tena Duran, mag. prim. educ., univ. spec. art. therap.

- oboljeli od poslijetraumatskog stresnog poremećaja
- braniteljska populacija
- članovi disfunkcionalnih obitelji
- oboljeli od svih vrsta ovisnosti
- oboljeli od malignih bolesti
- oboljeli od neuroloških bolesti
- osobe s tjelesnim invaliditetom i ozljedama mozga
- osobe s akutnim i kroničnim bolovima
- oboljeli od psihičkih bolesti
- treća životna dob
- palijativna populacija
- prijestupnička odrasla populacija

ART-TERAPIJA

Art-terapija oblik je psihoterapije koji se u radu s klijentima koristi različitim kreativnim medijima likovnoga izraza. Višestruki pristup u art-terapiji podrazumijeva slikanje, crtanje, uporabu kolaža, modeliranje, fotografiranje i mnoge druge vizualne tehnike. Budući da trauma dominantno proživljavamo u slikama, art-terapija omogućuje nam izravni pristup nesvjesnome te razvija kreativan i alternativni način svladavanja problema gledajući u vizuale koji su

često neočekivani. Art-terapija omogućuje izražavanje misli i osjećaja u isto vrijeme jer vizualni uradci mogu često prikazati sadržaj koji riječi ne mogu. Usmjeravanjem tijekom kreativnog procesa te primjenom teorija psihologije, art-terapeuti izgrađuju nove odnose koji pomažu ljudima da riješe konflikte i probleme, razviju interpersonalne vještine, upravljaju svojim ponašanjem, smanjuju stres, povećavaju samopouzdanje i samosvjesnost, poboljšaju motoričke vještine te postignu uvid.

TERAPIJA POKRETOM I PLESEM

Terapija pokretom i plesom kreativna je, ekspresivna terapija koja primjenjuje pokret i ples osvješćivanjem svojega tijela u cilju unaprjeđivanja emotivne, kognitivne, socijalne i tjelesne integracije pojedinca. Pokret i držanje tijela održavaju unutarnje, psihičke sadržaje i osobnost, a promjene obrazaca gibanja i držanja tijekom terapijskog procesa rezultiraju zdravim promjenama u psihu. Tako svjesni povezanosti duha i tijela, tijekom is-

crpljujućih životnih razdoblja i odraslima, a primjenjiva je na različita stanja poput psihičkih poremećaja, razvojnih teškoća, teškoća učenja i fizičkih teškoća, Alzheimereve bolesti i drugih stanja povezanih sa starenjem, probleme ovisnosti, ozljeda mozga, akutnih i kroničnih bolova te čak i tijekom poroda.

MUZIKOTERAPIJA

Muzikoterapiju opisuju profesionalna uporaba glazbe i njezinih elemenata kao intervencije u medicinskom, obrazovnom i svakodnevnom okruženju. Osnovna je podjela muzikoterapije na aktivnu muzikoterapiju i receptivnu muzikoterapiju. U aktivnoj muzikoterapiji klijenti su aktivni tijekom terapijskog procesa - pjevaju, sviraju ili se kreću. U receptivnoj muzikoterapiji u terapijski proces uključena i glazbena iskustva u kojima klijenti slušaju određenu vrstu glazbe koja je usmjerena na postizanje terapijskih ciljeva. Muzikoterapija doprinosi poboljšanju psihičkog i fizičkog zdravlja svih dob-

nih skupina - djeci, mladima i odraslima, a primjenjiva je na različita stanja poput psihičkih poremećaja, razvojnih teškoća, teškoća učenja i fizičkih teškoća, Alzheimereve bolesti i drugih stanja povezanih sa starenjem, probleme ovisnosti, ozljeda mozga, akutnih i kroničnih bolova te čak i tijekom poroda.

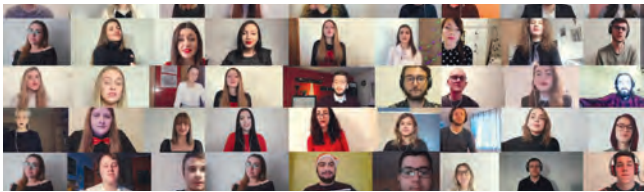
DRAMATERAPIJA

Dramaterapija je oblik psihoterapije koji rabi sve oblike izvedbenih umjetnosti unutar terapijskog odnosa. Dramaterapeuti su specijalisti poslijediplomskog specijalističkog studija Kreativne terapije, smjera Dramaterapije, koji posežu po jednako za svojim znanjima o drami i kazalištu kao i medicini i rehabilitaciji kako bi kreirali metode kojima će pokrenuti klijenta k učinkovitim psihološkim, emocionalnim i društvenim promjenama. Priče, mitovi, improvizaci, lutkarstvo, maske i glazbeni prikazi su raspona umjetničkih intervencija koje rabe dramaterapeuti. Te intervencije potaknut će klijenta na istraživanje sopstvenih i bolnih životnih iskustava neizravnim pristupom.

Više o Klinici kreativnosti možete doznati na internetskoj stranici https://klinikakreativnosti.hr ili na društvenim mrežama na Facebook i Instagram profilima Klinike. Također, možete se naručiti za dogovor ili brojnu uvodnu terapiju na broj 091/224-1522 ili na e-poštu: info@klinikakreativnosti.hr. Mentalna higijena jedna je od pretpostavki zdravog funkcioniranja pojedinca u obitelji, školi, fakultetu, radnom mjestu i široj zajednici. Ostaje otvoreno pitanje hoće li Sveučilište prepoznati vrijednosti tih oblika terapijske podrške i za svoje studente i subvencionirati ih da bi usluge za studente bile besplatne kao i u studentskom savjetovalištu koje ima dugu listu čekanja. Također, ostaje otvoreno pitanje hoće li HZZO prepoznati usluge muzikoterapije, dramaterapije, art-terapije i terapije pokretom i plesom kao što prepoznaje usluge logopeda, defektologa, radnog terapeuta ili psihologa i omogućiti pokrivanje troškova tih vrsta terapija na uputnice - da usluge ne bi ostale dostupne samo onima koji si ih mogu priuštiti uz plaćanje, nego svima u potrebi.

Majda MILINOVIĆ

GLAZ-B-OS 2020

Glazbene božićne svečanosti Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku - GLAZ-B-OS 2020. u 14. su izdanju održane virtualno. Unatoč nepovoljnoj epidemiološkoj situaciji, Odsjek za glazbenu umjetnost, koji je nositelj te već tradicionalne prosinacne manifestacije, odlučio je sve zaraditi radošću glazbe te širiti dobre božićne vibracije. Učinili su to Virtualnim glazbenim natjecanjem međunarodnog karaktera GLAZ-B-OS 2020. koje se održalo 17. i 18. prosinca 2020. godine te okupilo 43 izvođača i oko 500 sudionika.

Za natjecanje je u studenomu 2020. godine raspisan Otvoreni poziv na koji su se mogli prijaviti sadašnji i bivši studenti Akademije te svi ostali zainteresirani glazbenici: profesionalci i amateri; glazbeni ansambli - vokalni, instrumentalni i vokalo-instrumentalni (zborovi, orkestri, komorni sastavi), solisti kao i svi drugi oblici glazbenih ansambala (školski zborovi, crkveni zborovi i pjevačke skupine, kulturno-umjetnička društva i drugo). Natjecatelji su se, na skladu s propozicijama, mogli prijaviti u više kategorija. Prva se kategorija odnosila na zborove: mješovite, ženske ili muške, dječje te zborove mladih (do 18 godina). Drugu su kategoriju činili komorni ansambli od 16 članova: vokalni a capella ansambli, vokalo-instrumentalni ansambli te instrumentalni ansambli, dok se treća natjecateljska kategorija odnosila na soliste pjevača te instrumentaliste. Posebnost GLAZ-B-OS-a 2020. bila je i revijalna, nenatjecateljska kategorija, namijenjena svim netipičnim glazbenim sastavima koji se sastoje od npr. članova jedne obitelji, skupine prijatelja, učenika istog razreda, radnih kolega, parova i slično. Za sudjelovanje u natjecanju bilo potrebno poslati kvalitetni snimak nastupa izvođača, a repertoar je bio slobodan. Jedini je uvjet bio da su odabrane skladbe božićne tematike, a sve je detalje propozicija bilo moguće pronaći putem službene Facebook-stranice natjecanja te internetske stranice Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku.

Festival u Festivalu - program natjecanja

S obzirom na broj prijava koje su pristigle za sve natjecateljske kategorije te zapažen broj kvalitetnih dječjih izvođača, organizacijski je tim na

tjecanja odlučio osnovati Festival u Festivalu - odnosno natjecanje unutar natjecanja. Nastao je tako i „Mali GLAZ-B-OS“ kako bi se postignuća najmlađih izvođača mogla posebno vrjednovati. Program je Virtualnog glazbenog natjecanja bio javan. Počeo je u četvrtak, 17. prosinca u 16 sati na već spomenutoj službenoj Facebook-stranici natjecanja. Svake se minute objavljivao novi videozapis izvedbe natjecatelja počevši od prve kategorije. Slijedile su druga i treća kategorija, zatim „Mali GLAZ-B-OS“ te za kraj četvrta revijalna kategorija. Nakon što su svi videozapisi objavljeni, započelo je preslušavanje snimaka natjecatelja te natjecanje i za posebnu nagradu publike. Glasovanje je bilo otvoreno 24 sata. Upravo je taj dio izazvao najveću euforiju među natjecateljima, ali i svim slušateljima i pratiteljima stranice GLAZ-B-OS-a radi kojih su, ako o GLAZ-B-OS-u govorimo u brojkama, one postale zaista zapanjujuće. U 14. je tako izdanju Festivala u svega jednom danu pristiglo 16 763 glasova publike, a snimke su natjecatelja preslušane i pregledane čak 136 128 puta. Pravi je to dokaz da je GLAZ-B-OS 2020., unatoč drugačijem i izmijenjenom konceptu, rezultirao uspjehom te uvelike doprinio širenju božićnog duha. Objava rezultata i proglašenje dobitnika nagrada održano je u petak, 18. prosinca u 18 sati također putem Facebook-stranice natjecanja. Da se svečanost objave rezultata i proglašenja dobitnika nagrada odvijala uživo, započela bi sigurno glazbom i to vjerojatno izvedbom domaćina natjecatelja. Upravo je tako bilo i u virtualnom izdanju za koje je pripremljena posebna premijera. Akademski pjevački zbor Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku pod vodstvom dirigentice izv. prof. dr. sc. Antoa-nete Radočaj-Jerković za tu je priliku snimio svoju virtualnu izvedbu poznate božićne pjesme „O Christmas Tree“. Studenti su, svako iz svojeg doma, otpjevali i snimili svoju zborisku dionicu koje je audio oblikovao Davor Dedić, dok je za videooblikovanje zaslužan tim Odsjeka za kreativne tehnologije. Nakon premijere uslijedio je obraćanje predsjednice

Stručnoga ocjenjivačkog žirija i idejne začetnice Festivala izv. prof. art. dr. sc. Antoa-nete Radočaj-Jerković koja je svim sudionicima, izvođačima i pratiteljima stranice uputila tople i motivirajuće riječi. Izrekavši zadovoljstvo i zahvalnost što su uspjehom teškoj situaciji 14. Glazbene božićne svečanosti Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku donijele neke ljepše brojke od onih koje smo, nažalost, u tim danima svakodnevno slušali, čestitala je sudionicima na ustrajnosti, entuzijazmu i posvećenosti kojim su pristupili natjecanju; na optimizmu kojim su „zarazili“ sredinu u kojoj rade i motivirali ih da podrže njihove izvedbe glasovima. Naravno, čestitala je i na odličnim glazbenim izvedbama te istaknula da se nada kako ćemo ih uskoro čuti i uživo. Obraćanje je zaključila zahvalom jer je prepoznata ideja natjecanja uz vjeru kako je ona pomogla svima kako bi ponovno osjetili ljepotu stvaranja i zajedništva kojoj svi težimo u našem radu.

U završnom je dijelu programa uslijedila objava rezultata. Stručni je žiri dodijelio nagrade za izvedbe u prvoj, drugoj i trećoj kategoriji uključujući i pripadajuće potkategorije te pohvale za sudjelovanje u 4. kategoriji (revijalna), a izvođači su ocijenjeni temeljem sljedećih elemenata kvalitete: intonacija, vokalna tehnika, dosljednost u poštivanju notnog teksta u svim njegovim elementima, interpretacija, koncepcija i težina programa, sceničnost. Posebna je nagrada publike dodijeljena zboru ADORO iz Tolise, Bosna i Hercegovina, koji je osvojio 1425 glasova, dok su Akademski pjevački zbor „Strossmayer“ iz Osijeka te Zbor mladih Preslavnoga Imena Marijina bili drugoplasirani i trećeplasirani prema broju glasova publike. Iako su advent i Božić 2020. godine protekli u nekim novim okolnostima, zahvaljujući upravo GLAZ-B-OS-u, božićnog duha nije nedostajalo, a osobito zbog toga što su u Festivalu sudjelovali brojni glazbenici koji su izvedbama božićnih pjesama svima uljepšali blagdan razdoblje i tako ostvarili ideju 14. izdanja Festivala: zaraziti sve radošću glazbe i širiti dobre božićne vibracije.

STUDENTSKI ZBOR KINEZIOLOŠKOG FAKULTETA OSIJEK BOŽIČNO DOBRO DIJELI SA SRCEM U RIJECI LJUBAVI

Sara KRIŽANOVIĆ

Ubrzo nakon osnivanja Studentski zbor Kineziološkog fakulteta Osijek pokrenuo je dobrotvornu aktivnost prikupljanja potrepština i donacija za osječke obitelji u potrebi u Udruzi Rijeka ljubavi. Svakako nema boljeg načina izražavanja pravog blagdansko duha i dijeljenja dobrote i ljubavi prema bližnjem od pomažanja potrebitima. U ovoj izazovnoj godini odazvali su se studenti i profesori, pokazali su veliko srce i empatiju za bližnje, dali su svoj doprinos i tako po-

molgi obiteljima kako bismo im zajedno uljepšati Božić. Unatoč svim donesenim mjerama Stožera, studenti su ipak uspješno proveli humanitarnu aktivnost prije Božića te su prikupili dovoljno sredstava. Donaciju su odlučili darovati humanitarnoj udruzi „Rijeka ljubavi“ koja već dugi niz godina pomaže siro-

mašnima, socijalno ugroženim obiteljima, bolesnima, zlostavljanima te svima onima koji trebaju pomoć bez obzira na nacionalnu, vjersku, spolnu, dobnu ili bilo koju drugu opredijeljenost. Tradiciju ćemo blagdansko darivanja nastaviti kao i pomagati i volontirati, a naša je želja da se humanitarna atmosfera ne zadrži samo u prosincu, već da se božićni prijateljski duh proširi na cijelu akademsku godinu. Članovi Studentskog zbora KIFOS-a ovim putem još jednom zahvaljuju svima koji su donirali malo svoje sreće za mnogo tuđe te se vesele budućim dobrotvornim aktivnostima i pomaganju potrebitima s lijepim željama za Božić i novu godinu svima.

ZOA u prosincu organizirala aktivnost prikupljanja donacija za osječki Azil

Bruna ŽIŽANOVIĆ

Udruga ZOA organizira akciju prikupljanja hrane, pokrivača, starih ručnika, igračaka i zdjelica za pse iz osječkog azila u kojem je trenutno 180 pasa. Prikupljeno će se donirati 18. prosinca 2020. godine, pa molimo sve koji će sudjelovati u ovoj akciji ZOA-e da to učine do tog datuma.

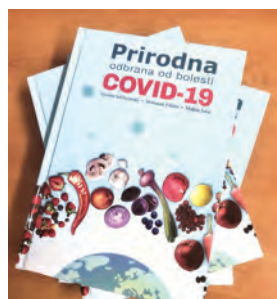
Udruga ZOA organizira akciju prikupljanja hrane, pokrivača, starih ručnika, igračaka i zdjelica za pse iz osječkog azila u kojem je trenutno 180 pasa. Prikupljeno će se donirati 18. prosinca 2020. godine, pa molimo sve koji će sudjelovati u ovoj akciji ZOA-e da to učine do tog datuma.

Zajednički znanošću protiv pandemije

Borislav MILIČEVIĆ

Veliku povezanost Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek sa Sveučilištem u Tuzli nije mogla narušiti ni pandemija COVID-19. Štoviše, znanstvenici tih dviju institucija „zbrojili su glave“ i složno prionuli primijeniti svoje znanje kako bi dali neke smjernice za bolju prilagodbu novonastaloj situaciji. Rezultat je toga znanstvena monografija „Prirodna odbrana od bolesti COVID-19“ čiji su urednici prof. dr. sc. Nizama Salihfendić (Medicinski fakultet u Tuzli, BiH), prof. dr. sc. Muharem Zildžić (Akademija medicinskih nauka u BiH) i prof. dr. sc. Midhat Jašić, profesor nutricionizma (Tehnološki fakultet u Tuzli, BiH). Osim njih, u pisanju

djela pomogli su i autori Dženita Salihfendić, dr. med. (Medicinski fakultet Zenica, BiH) i izv. prof. dr. sc. Đurđica Ačkar (Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek). U prvom dijelu knjige opisani su koronavirusi uz poseban naglasak na virus SARS-CoV-2 i njegov utjecaj na imunitet, probavni, kardiovaskularni, živčani i endokrini sustav, utjecaj na starije osobe i trudnice. U drugom dijelu knjige prika-

zan je utjecaj sastojaka hrane i prehrane na imunitet, dane su smjernice za planiranje obroka i dodatke prehrani koji mogu pomoći u jačanju otpornosti organizma u borbi protiv virusa, a u trećem su dijelu dane preporuke za fizičku aktivnost, održavanje tjelesne mase i kvalitete sna te kontrolu stresa koji značajno utječe na otpornost organizma na bolesti. Posebnu kvalitetu toj znanstvenoj monografiji daje upravo sveobuhvatno sagledavanje tematike iz različitih aspekata - medicinskog, nutricionističkog i psihološkog - što su prepoznali i recenzenti prof. dr. sc. Sead Ahmetagić, prof. dr. sc. Drago Šubarić i doc. dr. sc. Ivan Vukoja. Knjiga je pisana jednostavnim rječnikom tako da će, osim liječnicima, psiholozima i nutricionistima, zasigurno biti zanimljiva i korisna i širem čitateljstvu.

PRAVNI FAKULTET OSIJEK: „Zajedno za Baniju“

Dunja DUIĆ, Matko GUŠTIN, Veronika SUDAR

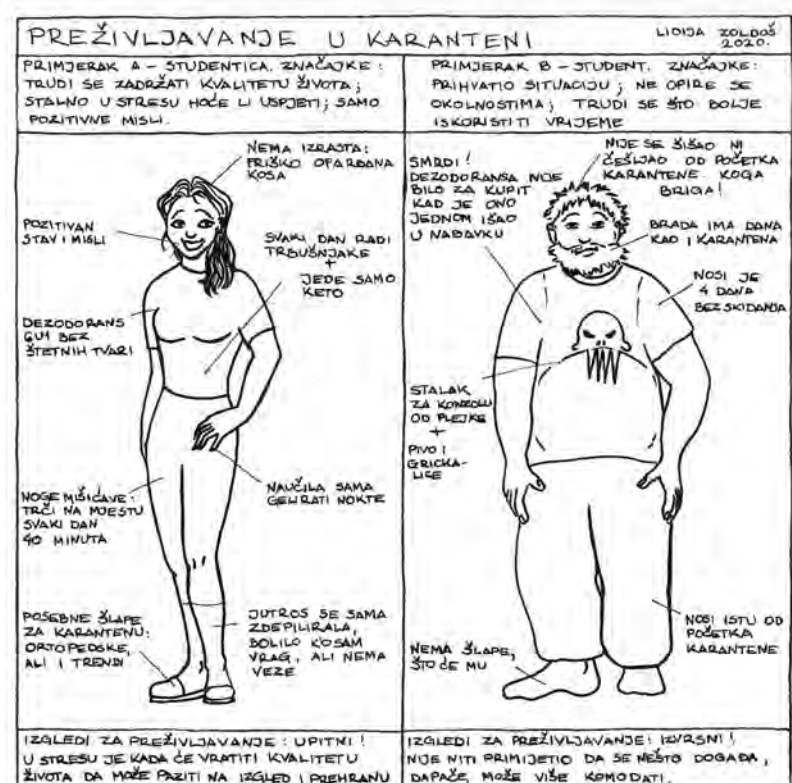
Nazalost, 29. prosinca 2020. godine Petrinju i okolna mjesta pogodio je strašan potres koji nas je solidarizirao s nesrećnim građanima toga područja zbog čega je Pravni fakultet Osijek u suradnji sa Studentskim zborom Pravnoga fakulteta Osijek pokrenuo humanitarnu akciju „Zajedno za Baniju“. Tom smo prilikom prikupljali prehrambene i higijenske po-

treptine te odjeću pa smo 6. siječnja 2021. godine prikupljene donacije osobno uručili Crvenom križu u Petrinji. Izuzetno smo ponosni na naše studente, profesore, ostalo osoblje, ali i sve građane koji su donijeli donacije. Kako je situacija dugoročna i zahtijeva sustavno djelovanje, humanitarna akcija prikupljanja donacija u stvarima ponoviti će se tijekom siječnja. U međuvremenu Pravni fakultet Osijek otvorio je i račun za posebne namjene na koji će se uskoro početi prikupljati i novčane donacije.

STUDENTSKI STRIP

● Uradci studenata diplomskog sveučilišnog studija Ilustracije na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku pod mentorstvom doc. art. Dubravka Matakovića

PREDSTAVLJAMO SVEUČILIŠNA IZDANJA

Sveučilišni udžbenik - Metodički pristupi nastavi

Damir ŠPANIĆ

- **Naslov: Metodički pristupi nastavi: Prinosi razvoju metodika nastavnih predmeta osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja**
- **Autori: prof. dr. sc. Edita Borić, Ivana Borić Letica, mag. psych.**

Udžbenik Metodički pristupi nastavi djelo je namijenjeno osnovnoškolskim, srednjoškolskim i visokoškolskim nastavnicima kao putokaz u ostvarivanju didaktičko-metodičkih nastavnih umijeća i stjecanju kompetencija za nastavnički rad. Vodeće načelo kojim se autorice udžbenika vode jest cjeloživotno učenje što podrazumijeva stjecanje znanja, vještina i sposobnosti unutar osobne, građanske, društvene i poslovne perspektive tijekom cijeloga života. Jedan je od bitnih čimbenika postizanja kvalitete obrazovanja osposobljavanje i usavršavanje osnovnoškolskih, srednjoškolskih i visokoškolskih učitelja i nastavnika te bi njihovo sustavno stručno usavršavanje trebalo biti prioritet u procesu odgoja i obrazovanja. Udžbenik je sustavno i pregledno napisan, jednostavnim, a stručnim sti-

lomu. Upravo zbog razumljivog stila kojim je napisan, moguće ga je primjenjivati na različitim obrazovnim razinama i ustanovama. U udžbeniku se različitim temama jasno teorijski objašnjavaju pojmovi i problemi uz koje su priloženi praktični, konkretni primjeri i aktivnosti u obliku samostalnih i skupnih zadataka, a u svrhu uvježbavanja i kreiranja suvremenoga pristupa nastavi koji će se primjenjivati u radu s učenicima i studentima. Udžbenik je podijeljen na osamnaest cjelina, a obrađuje sljedeće teme: Metodika nastave, Nastavna načela, Suvremena nastava i suvremeni nastavnik, Motivacija u nastavi, Nastavna komunikacija i nastavna klima, Ciljevi nastave, Bloomova taksonomija obrazovnih ciljeva, Ishodi učenja, Stilovi učenja, Nastavne metode, Nastavne aktivnosti, Oblici nastave, Nastavni mediji, Nastavni sat, Vrednovanje, praćenje i ocjenjivanje, Usmeno i pisano provjeravanje, Cjeloživotno učenje. Kroz navedene se teme obrađuje interdisciplinarni pristup učenju, povezivanje teorije s praksom, različiti pristupi nastavi, mogući problemi u primjeni određenih nastavnih metoda i stilova te niz drugih pitanja i nedoumica s kojima se susreću nastavnici, a bitni su za uspješan i kvalitetan nastavni sat. Cilj je udžbenika Metodički pristupi nastavi poticati aktivan pristup učenju, samostalnost u radu, kritički odnos prema teorijama i konceptima odgoja i obrazovanja i namijenjen je svima koji sudjeluju u odgojno-obrazovnom procesu kao pomoć u ostvarivanju didaktičko-metodičkih nastavnih umijeća.